

ΣΤΕΛΛΑ
ΛΕΒΕΝΤΟΓΙΑΝΝΗ-
ΧΑΡΒΙ

Οι κόρες του Νικόλα

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: NICOLAI'S DAUGHTERS
Από τις Εκδόσεις Signature, Μανιτόμπα 2013
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Οι κόρες του Νικόλα**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Stella Leventoyannis Harvey
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Χρήστος Καψάλης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Εύα Καλεύρα
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Θεodorής Πιτσιρίκος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά, Ελένη Σταυροπούλου
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Α. & Φ. Δεληγιάννης Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Stella Leventoyannis Harvey, 2012
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Charles Klein/Millennium Images/Aurion
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2014

Πρώτη έκδοση: Φεβρουάριος 2014, 3.000 αντίτυπα

ISBN 978-618-01-0338-0

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοίου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μανρομχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoïou Str.
144 52 Metamorfoffi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΣΤΕΛΛΑ
ΛΕΒΕΝΤΟΓΙΑΝΝΗ-
ΧΑΡΒΙ

Οι Κόρες του Νικόλα

Μετάφραση: Χρήστος Καψάλης

*Στη μητέρα και στον πατέρα μου
με απεριόριστη ευγνωμοσύνη και αγάπη*

Γενεές των θνητών αναμετρώ
τη ζωή σας και βρίσκω παντού το μηδέν.
Ποιος άνθρωπος ευδαιμονεί και πλέει για πολύ
στην ευτυχία; Μονάχα τη φαντάζεται
λίγο κρατάει το όνειρο και σβήνει.

ΣΟΦΟΚΛΗ
Οιδίπους Τύραννος
(μτφρ. Κ. Χ. ΜΥΡΗ)

1

1986

Η κάθε μέρα ήταν ολόγεια με την προηγούμενη. Ξυπνούσε και άπλωνε το μπράτσο του για να φέρει τη Σάρα κοντά του, να χουζουρέψει πάνω της. Η παλάμη του ένιωθε το κενό δίπλα του. Και τότε θυμόταν πως η Σάρα δε βρισκόταν πια εκεί, οπότε ο πόνος άρχιζε ξανά, ξεκινούσε από τους κροτάφους του, τον περόνιαζε στα μάτια, τυλιγόταν γύρω από το σαγόνι του. Όλοι οι μύες του κορμιού του πονούσαν. Η δύναμή του χανόταν. Κάθε του ανάσα έκανε το δωμάτιο να γυρίζει, το στομάχι του να ανακατεύεται. Πώς ήταν δυνατόν να αναπνέει ακόμα; Δεν ήταν σωστό.

Όταν με τα πολλά κατάφερα να σηκωθεί από το κρεβάτι, δεν έμπαινε στον κόπο να ντυθεί. Έμενε με τα εσώρουχα όλη μέρα, πηγαينوερχόταν από την κουζίνα στο καθιστικό κι από εκεί στην τραπεζαρία, σαν να μην ήξερε τι έπρεπε να κάνει.

Τις περισσότερες μέρες καθόταν άψυχα στην πολυθρόνα και κοιτάζε σαν χαμένος τις φωτογραφίες που είχε κρεμάσει η Σάρα στον τοίχο πάνω από τον καναπέ, λες και θα του φανέρωναν αυτές με κάποιον τρόπο πώς να προχωρήσει στη ζωή του χωρίς εκεί-

νην. Ακόμα και με τα μάτια κλειστά μπορούσε να δει τις κορυφωμένες φωτογραφίες, από τη μέρα του γάμου τους, από τις εκδρομές τους, τις φωτογραφίες των μωρών. Αυτός ποτέ του δεν είχε θελήσει αυτό το σπίτι, αυτή τη ζωή. Ήξερε από πάντα πως τα όμορφα πράγματα ήταν αδύνατον να διαρκέσουν πολύ για ανθρώπους σαν κι εκείνον. Πώς μπόρεσε να πιστέψει πως ο Θεός θα του επέτρεπε ένα μικρό έστω μερτικό στην ευτυχία;

Τον καιρό που πρωτοήρθε στον Καναδά –μακριά από την Ελλάδα, μακριά από τον πατέρα του– είχε κάνει μαθήματα για να βρει άκρη με τη γλώσσα, κι αργότερα γράφτηκε στο πανεπιστήμιο. Δούλεψε λαντζέρης για να βγάλει το ψωμί του και έζησε σε μια τρύπα. Μετά το πανεπιστήμιο κατάφερε με το λέγειν του να βρει μια σπουδαία δουλειά σε μία από τις κορυφαίες διαφημιστικές εταιρείες της πόλης, απ' όπου έφυγε στην πορεία για να κάνει κάτι δικό του. Τα πρώτα χρόνια ήταν δύσκολα, όμως σταδιακά η δουλειά πήρε τα πάνω της. Οι πελάτες του ήταν πιστοί, σχεδόν σαν οικογένεια: ήξεραν πως θα έκανε τα πάντα για κείνους. Εν τω μεταξύ τα πράγματα έγιναν ακόμα καλύτερα από τον καιρό που γνώρισε τη Σάρα. Όταν καμιά φορά έχανε κάποιο συμβόλαιο, θεωρούσε πως αυτή ήταν η αρχή του τέλους, εκείνη όμως του έλεγε, «Θα έρθουν κι άλλες δουλειές. Περίμενε και θα δεις». Στιγμή δεν έπαψε να τον πιστεύει. Μάλιστα κάποια στιγμή άρχισε κι αυτός να πιστεύει πως ήταν πραγματικά ο άντρας που έβλεπε να καθρεφτίζεται στα μάτια της.

Ιδέα της Σάρας ήταν να αγοράσουν αυτό το παλιό σπίτι στα προάστια. «Ποιος θέλει να ζει σε διαμέρισμα;» τον ρώτησε, όταν κατάφεραν κάποια στιγμή να μαζέψουν αρκετά χρήματα για να δώσουν προκαταβολή. «Θα το φτιάξουμε εμείς το σπίτι. Τέλειο θα γίνει. Θα δεις».

«Στις πολυκατοικίες έχεις ανθρώπους που ασχολούνται με ό,τι χρειαστεί», είχε αντιτείνει εκείνος. «Δε θα βάζαμε ιστορίες στο κεφάλι μας».

«Εκτιμάς καλύτερα αυτά που κάνεις μοναχός σου». Τον φίλησε.

«Άλλωστε θέλω να έχουμε αυλή για να παίζει το παιδί μας, να τρέχει το σκυλί, να έχω ένα κηπάκι να καλλιεργώ πέντε πράγματα».

«Μήπως να φτιάξουμε κι έναν άσπρο ξύλινο φράχτη;» Κούνησε το κεφάλι του δύσπιστος. «Εδώ ούτε παιδί δεν έχουμε».

Τελικά όμως το παιδί ήρθε, όπως κι η αυλή, και το κηπάκι, αν και ο Νικόλας δεν υποχώρησε στο θέμα του σκύλου. Ήταν μια παραμυθένια ζωή.

Θυμόταν τη μέρα που μετακόμισαν στο σπίτι. Τα έπιπλά τους δεν είχαν έρθει ακόμα, οπότε εκείνη την πρώτη νύχτα κοιμήθηκαν στο πάτωμα, σκεπασμένοι με τα λεπτά πανωφόρια τους. Ξάπλωσαν αγκαλιασμένοι και συζητούσαν για το πώς θα έμπαινε η παλιά καρέκλα στην κρεβατοκάμαρά τους και θα ήταν έτοιμη όταν θα ερχόταν το μωρό. Ο Νικόλας δεν μπορούσε να φανταστεί μεγαλύτερη ευτυχία. Κι ύστερα γεννήθηκε η Αλεξία και το στήθος του πόναγε από χαρά, τόση χαρά που νόμιζε πως ήταν αδύνατον να νιώσει ο άνθρωπος. Του άξιζε άραγε αυτή η ευτυχία; Τρόμαζε να σκεφτεί την απάντηση στη συγκεκριμένη ερώτηση, όμως δεν το συζήτησε με τη Σάρα. Πήγαινε στη δουλειά, προσπερνούσε τις ανησυχίες του και προσευχόταν κάθε πρωί στον Θεό να τους φυλάει. Και το βράδυ, μετά που έπεφτε η Σάρα για ύπνο, Τον ευχαριστούσε ψιθυριστά.

Καμία σημασία δεν είχαν όλα αυτά. Ακόμα κι ο Θεός τον είχε εγκαταλείψει. Πώς μπορούσε να πιστεύει σε ένα Θεό που του γύρισε την πλάτη; Ίσως να γνώριζε κι Εκείνος αυτό που γνώριζε ο Νικόλας από την πρώτη στιγμή: πως δεν του άξιζε τίποτα απ' όλα αυτά. Άλλωστε αυτό δεν του έλεγε μια ζωή ο πατέρας του;

Και τώρα έπρεπε να τα πιάσει όλα από την αρχή. Όπως είχε κάνει κι άλλοτε, έλεγε στον εαυτό του. Θα τα κατάφερνε ξανά. Όχι ακόμα όμως. Δεν ήταν έτοιμος να τα σκεφτεί όλα αυτά. Η Σάρα λίγες εβδομάδες είχε φευγάτη. Ή μήπως μέρες; Χρειάζόταν κι άλλο χρόνο.

«Θα ζητήσουμε και μια δεύτερη γνώμη», είχε πει η Σάρα στο γραφείο του γιατρού. Αργότερα, ξαπλωμένη στο κρεβάτι, με το κεφάλι του ακουμπισμένο πάνω στο στήθος της, περνούσε απαλά τα μαλλιά του ανάμεσα στα δάχτυλά της, σαν να έπλεκε τις κοτσίδες μιας κούκλας. «Η χημειοθεραπεία θα βοηθήσει. Θα δεις».

Ο Νικόλας άκουγε την καρδιά της να χτυπά, ανάσαινε το άρωμα της φρεσκοπλυμένης επιδερμίδας της. Πώς θα κατάφερνε να ζήσει χωρίς αυτό; Ό,τι είχε καταφέρει στη ζωή του σε εκείνην το χρώσταγε. Ο ίδιος το μόνο που είχε να κάνει ήταν να την κάνει ευτυχισμένη, να την προστατέψει.

Ούτε καν γι' αυτό δεν ήταν ικανός.

Η χημειοθεραπεία δε βοήθησε, οπότε η Σάρα επέμενε να τακτοποιήσει τις υποθέσεις της. Ο Νικόλας δίσταζε, όμως όταν εκείνη πίεσε τα πράγματα κάποια στιγμή, τη συνόδευσε στο γραφείο του Στιούαρτ. Η Σάρα ήθελε να κανονίσει τις λεπτομέρειες, ένα καταπίστευμα για την Αλεξία, ένα σχέδιο για το σπίτι, τη δωρεά των ματιών, της καρδιάς, των πνευμόνων της, ήθελε όλα αυτά να είναι γραμμένα. Πρόσφερε ό,τι είχε στους ξένους. Τι θα απέμενε για κείνον;

Όταν ήρθε ο φάκελος από το δικηγορικό γραφείο, ο Νικόλας τον έκρουσε στο ντουλάπι πάνω από το ψυγείο. Η Σάρα τον ρώτησε αν είχε έρθει κάτι. Εκείνος σήκωσε τους ώμους, είπε πως δεν είχε δει τίποτα.

«Θα τηλεφωνήσω στον Στιούαρτ αύριο», είπε εκείνη. «Πρέπει να τακτοποιηθεί η εκκρεμότητα». Έγειρε πάνω στον υπολογιστή, ακούμπησε το κεφάλι της. Της έτριψε την πλάτη. Το μπλουζάκι της μαζεύτηκε. Η Σάρα αναστέναξε. «Είναι ένα σωρό πράγματα που πρέπει να γίνουν».

«Θα το αναλάβω εγώ».

Έστριψε το κεφάλι της, συνάντησε το βλέμμα του· το πρόσω-

πό της έμοιαζε τόσο μικρό και ωχρό. Γιατί την είχε ξεγελάσει; Ο Νικόλας φοβόταν. Δεν μπόρεσε να το αποφύγει.

Τελικά εμφάνισε τη διαθήκη από την κρυψώνα της.

«Αναλαμβάνω εγώ το θέμα», της είπε. «Εσύ κοίτα να γίνεις καλά».

«Είναι σημαντικό για μένα αυτό».

«Όχι. Το να γίνεις καλά είναι σημαντικότερο».

Κούνησε το κεφάλι της. Όπως έσφιγγε το φάκελο πάνω στο στήθος της, άπλωσε το χέρι προς το μέρος του.

Ο Νικόλας ξύπνησε από τα χτυπήματα στην πόρτα του δωματίου του. Ένιωθε το στόμα του λες και το είχε μπουκώσει προιονίδια. Κατάφερε να σχηματίσει έναν κόμπο σάλιο και ξεροκατάπιε, πέρασε τη βαριά γλώσσα πάνω στα χείλη του, δάγκωσε ένα κομματάκι ξεραμένης επιδερμίδας και το ξεκόλλησε μέχρι που γεύτηκε αίμα.

Η Αλεξία χτυπούσε την πόρτα του δωματίου του. «Είσαι εντάξει, μπαμπά;» ρώτησε απ' έξω.

«Γιατί δεν είσαι στο σχολείο, Αλεξία;» της φώναξε πίσω από την πόρτα, με τις γροθιές σφιγμένες πάνω στα πόδια του. Άκουσε τα βήματά της να απομακρύνονται στο διάδρομο κι αμέσως το μετάνιωσε που της έβαλε τις φωνές. Δεν έφταιγε εκείνη. Γιατί της φερόταν τόσο σκατένια; Κάθε μέρα που περνούσε, έμοιαζε όλο και περισσότερο στον πατέρα του. Η Σάρα δε θα τον άφηνε να μιλάει έτσι στην Αλεξία. Όμως η Σάρα δεν ήταν πια εδώ, σωστά; Τον είχε αφήσει να τα βγάλει πέρα με τη ζωή χωρίς εκείνην στο πλευρό του. Χτύπησε το στρώμα με τις γροθιές του.

Η πόρτα άνοιξε και το φως του δωματίου άναψε, κάνοντας τα μάτια του να τσούξουν.

«Σου ετοίμασα πρωινό, μπαμπά». Η σιλουέτα της Αλεξίας διαγραφόταν στο κατώφλι, κρατούσε το δίσκο στον οποίο έβα-

ξε το πρωινό η μητέρα της, τα μπράτσα της ζορίζονταν από το βάρος. Ο Νικόλας έσφιξε τις γροθιές του, χαλάρωσε με αργές κινήσεις τα δάχτυλά του, εστίασε την προσοχή του στον ανακουφιστικό πόνο. Ανακάθισε, κι αμέσως τον σάρωσε ένα κύμα ναυτίας. Έγειρε στο κεφάλάρι, μέχρι που πέρασε η αδιαθεσία.

Η Αλεξία προχώρησε διστακτικά κρατώντας το δίσκο, λες και φοβόταν πως θα υποχωρούσε το πάτωμα κάτω από τα πόδια της. Χαμογελούσε σφιγμένα. Ακούμπησε το δίσκο δίπλα του και του έγνεψε να κάνει λίγο παραπέρα.

Τα μακριά, καστανόξανθα μαλλιά της έσταζαν νερό πάνω στη νυχτιλιά της, στα σεντόνια. «Έκανα ντους μόνη μου», είπε. «Μπράβο σου», απάντησε εκείνος.

Τα μαλλιά της γυάλιζαν από το σαμπουάν που δεν είχε ξεπλυθεί τελείως, η νυχτιλιά της είχε λεκέδες από φιστικοβούτυρο, μουντζούρες από μαρμελάδα και κύκλους από κίτρινο γάλα. «Θα μας φροντίσω εγώ, μπαμπά». Τα καστανά της μάτια στο χρώμα του φουντουκιού καρφώθηκαν πάνω του.

Ο Νικόλας απέστρεψε το βλέμμα του. «Δεν του αξίζεις του μπαμπά».

Του έβαλε γάλα σε μια κούπα, χύνοντας μερικές σταγόνες. «Να πάρει», είπε, ακριβώς όπως η μητέρα της, κάθε φορά που χτύπαγε ένα δάχτυλο, της έπεφτε ένα πιάτο ή έκαιγε το ψωμί που είχε ξεχάσει στο φούρνο.

Η Αλεξία πήρε στο χέρι ένα κομμάτι από το φρυγανισμένο σάντουιτς με φιστικοβούτυρο και μαρμελάδα που είχε κόψει αδέξια σε τρίγωνα. Η μαρμελάδα φράουλα έτρεξε πάνω στο παλιό λευκό πιάτο, το αγαπημένο της Σάρας, εκείνο που έβγαζε τα Χριστούγεννα, το Πάσχα ή την ημέρα των Ευχαριστιών. Η Αλεξία έβαλε την άκρη του σάντουιτς στο στόμα του, σαν να τάζε μία από τις κούκλες της. «Εντάξει;» Άνοιξε το στόμα της για να του δείξει πώς έπρεπε να το κάνει.

Ο Νικόλας πήρε το κομμάτι από το χέρι της κι αναρωτήθηκε πώς είχε ξεελιχτεί σε ένα τόσο σοβαρό κοριτσάκι. Δάγκωσε το

ψωμί, κι αμέσως τα οξέα ανακάτεψαν το στομάχι του, άρχισαν να σκαρφαλώνουν στο λαρύγγι του. Κατάπιε αποφασιστικά, για να εμποδίσει τον εμετό να ξεσπάσει. Όταν μίλησε τελικά, είπε, «Είσαι δυνατή σαν τη μητέρα σου, παιδί μου».

Η Αλεξία σήκωσε τους ώμους, κράτησε το βλέμμα της πάνω στο δίσκο. Μετακίνησε τη γαλατιέρα, τη ζαχαριέρα και το πιάτο από τη μια πλευρά του δίσκου στην άλλη, σκούπισε το χυμένο γάλα και τα έφερε πίσω στη θέση τους. Όλο αυτό το έκανε μία φορά, ύστερα δεύτερη και τρίτη, σαν να μην είχε συναίσθηση των κινήσεών της.

Όταν τελείωσε, κοίταξε ολόγυρα στο δωμάτιό του. Η καρέκλα της Σάρας, μια ταλαιπωρημένη δερμάτινη που την είχε γλιτώσει από πέταγμα, ήταν θαμμένη κάτω από μια στοίβα βρόμικων ρούχων. Σε εκείνη την καρέκλα η Σάρα είχε θηλάσει την Αλεξία, την είχε νανουρίσει, της είχε διαβάσει, οι δυο τους είχαν χουχουλιάσει κάτω από το πλεκτό σκέπασμα που είχε αγοράσει όταν έμεινε έγκυος. Το σκέπασμα κειτόταν πεταμένο στο πάτωμα, κουβαριασμένο μαζί με το παλιό πουκάμισο που φορούσε στη δουλειά ο Νικόλας, ένα καλό πουκάμισο, ένα πρόχειρο παντελόνι και το κοστούμι που είχε βάλει στην κηδεία.

Η Αλεξία πήγε στο σωρό των ρούχων, τα μάζεψε όλα, ανάμεσά τους και το κοστούμι του, και τα έριξε στο καλάθι των απλύντων. Έσκυψε μέσα στο καλάθι, έριξε όλο το βάρος της πάνω του και παράχωσε εκεί μέσα το σωρό. Ο Νικόλας κανονικά έπρεπε να πει ότι κάποια πράγματα χρειάζονταν καθαριστήριο, όμως εκείνη ακριβώς τη στιγμή η Αλεξία σήκωσε το σκέπασμα μπροστά από την καρέκλα της μητέρας της, το μύρισε, το έτριψε πάνω στο μάγουλό της και το έσφιξε πάνω στο στήθος της. Ο Νικόλας ένιωθε να του κόβεται η ανάσα.

Το κορίτσι γύρισε, τον κοίταξε στα μάτια και άρχισε να διπλώνει το σκέπασμα. «Είναι πολύ παλιό. Δε χρειάζεται να το κρατήσουμε άλλο. Εντάξει, μπαμπά;» Το άφησε πάνω στην καρέκλα και γύρισε να καθίσει δίπλα του, χάιδεψε την παλάμη

του, ύστερα πήρε ένα ακόμα κομμάτι του σάντουιτς, έτοιμη να του το δώσει.

Προσπαθούσε, όμως μετά βίας κατάφερε να φροντίζει τον εαυτό του, πόσω μάλλον ένα οκτάχρονο κορίτσι. Όποτε κατάφερε να μαγειρέψει κάτι, δεν είχε δύναμη να καθίσει να φάει. Ετοίμαζε μακαρόνια με τυρί ή βραστό ψάρι και το άφηνε στον πάγκο με ένα σημείωμα: *Ο μπαμπάς είναι αδιάθετος. Ζέσανέ το στα μικροκύματα. Να διαβάσεις τα μαθήματά σου.* Ύστερα έπεφτε στο κρεβάτι, εξουθενωμένος, να κρυφτεί από τη διαρκή ανησυχία που χρωμάτιζε το βλέμμα της κόρης του. Ήξερε πως ήταν αδύνατον να συνεχιστεί αυτή η κατάσταση.

Έπρεπε να ξεφύγει, έστω για λίγο. Αμέσως μόλις σχηματίστηκε αυτή η σκέψη στο μυαλό του, ήξερε βαθιά μέσα του πως ήταν αλήθεια. Ένιωσε τους ώμους του να χαλαρώνουν και την πίεση πίσω από τα μάτια του να ηρεμεί κάπως. Έπρεπε να βάλει τη ζωή του σε μια σειρά και πάλι, πριν μπορέσει να φροντίσει έναν άλλο άνθρωπο. Αλλά πού; Η ερώτηση αυτή κλωθογύριζε στο νου του.

Μία εβδομάδα αργότερα του ήρθε η απάντηση.

Τηλεφώνησε σε μια εταιρεία που αναλάμβανε καθαρισμούς σπιτιών. Τέσσερις κυρίες εξοπλισμένες με κουβάδες και ένα πλήρες οπλοστάσιο καθαριστικών σκούπισαν, άδειασαν, ψέκασαν, έβαλαν σκούπα και έπλυναν κάθε επιφάνεια. Όπως περιφερόταν σαν χαμένος στο σπίτι, βρήκε την Αλεξία να μιλά με τις γυναίκες, να τους κάνει ερωτήσεις για τα πράγματα που είχαν φέρει μαζί τους, τι είδους καθαριστικά χρησιμοποιούσαν για τους πάγκους και τα πατώματα, πόσο συχνά χρειαζόταν καθάρισμα το ψυγείο, πώς δουλεύει το πλυντήριο και το στεγνωτήριο. Κρατούσε σημειώσεις ή τους ζητούσε να της γράψουν κάποιες οδηγίες.

Ο Νικόλας άκουσε μία από τις καθαρίστριες να της λέει, «Καλή μου, δεν είσαι αρκετά μεγάλη για να κάνεις όλες αυτές τις δουλειές μόνη σου».

«Μια χαρά μεγάλη είμαι», απάντησε η Αλεξία. «Πρέπει να φροντίσω τον μπαμπά μου». Συνέχισε να γράφει τα ονόματα των καθαριστικών που της πρότειναν οι γυναίκες. Της χάιδευαν τα μαλλιά και κουνούσαν τα κεφάλια τους.

«Μην μπλέκεσαι στα πόδια τους, άσε τις κυρίες να κάνουν τη δουλειά τους, Αλεξία». Όλα ήταν ανάποδα. Κανονικά εκείνος έπρεπε να φροντίζει το παιδί. Γιατί δεν μπορούσε; Έσφιξε την κούπα του καφέ στο χέρι του και την έφερε στα χείλη του, κατάπιε το υγρό πολύ γρήγορα, έκαψε τη γλώσσα του. Απλώς δεν μπορούσε.

Αργότερα ο Νικόλας έφερε στο σπίτι ένα κουτί με μπουγάτσα και μπακλαβά, το ακούμπησε στο τραπέζι της κουζίνας. «Έλα να φάμε λίγο γλυκό».

«Εντάξει, μπαμπά, τώρα που μου έδειξαν οι καθαρίστριες πώς γίνεται, θα κάνω τις δουλειές μετά το σχολείο», είπε το κορίτσι.

«Ο μπαμπάς θα πουλήσει το σπίτι».

Το κορίτσι κοίταζε να βρει ένα κομμάτι μπουγάτσα εκείνη τη στιγμή. Τράβηξε το χέρι του, το έφερε πίσω από την πλάτη. Τα φωτεινά, καστανά μάτια της έμοιαζαν γεμάτα ερωτηματικά. Το μπλουζάκι έπεφτε στραβό στον ένα ώμο, σαν να της ήταν πολύ μεγάλο. Χαμογέλασε σφιγμένα και τράβηξε το μπλουζάκι να ισιώσει. «Καλό θα ήταν να δούμε κάτι καινούργιο».

«Έλα, φάε λίγη μπουγάτσα, παιδί μου. Ξέρω πόσο πολύ σ' αρέσει».

«Στο ίδιο σχολείο θα πηγαίνω;»

«Δεν έχει σημασία σε ποιο σχολείο θα πηγαίνεις».

«Θα τα καταφέρω, μπαμπά». Ακούμπησε την παλάμη της πάνω στη δική του.

Ήταν τόσο καλό κοριτσάκι. Ίσως να υπήρχε άλλος τρόπος.

Ο Νικόλας θα μπορούσε να κάνει μια προσπάθεια για χάρη της, για χάρη της Σάρας. Δεν ήταν σωστό να υποβάλει την Αλεξία σε αυτή τη δοκιμασία. Ήξερε πως η Σάρα δε θα ήθελε να τα παρατήσει. Αλλά δεν τα παρατούσε. Έβαζε τα δυνατά του. Δεν μπορούσε να αναλάβει τα πάντα. Αυτό ήταν κάτι παραπάνω από ξεκάθαρο. Θα μπορούσε ίσως να προσπαθήσει. Ίσως να πήγαιναν καλύτερα τα πράγματα. Όμως αν κατάφερνε να ξεφύγει, έστω και για λίγο, ίσως να επέστρεφε καλύτερος, περισσότερο έτοιμος να της σταθεί όπως είχε ανάγκη, λιγότερο οργισμένος. Είχε πάρει ήδη τις αποφάσεις του.

Τράβηξε το χέρι του, σήκωσε το κουτί, πέρασε στην Αλεξία ένα κομμάτι μπουγάτσα και πήρε κι αυτός ένα. Κάθονταν αντικριστά. Το παιδί μιλούσε για το καινούργιο σπίτι που θα αγόραζαν, τη μεγαλύτερη αυλή που μπορεί να έβρισκαν, για το πού θα πήγαινε σχολείο και για το ότι ήταν ώρα να πάρουν ένα σκυλί. Η ζεστή κρέμα έτρεχε στα πιγούνια τους κι από τα δάχτυλά τους πάνω στο τραπέζι. Η Αλεξία γέλασε.

Ο Νικόλας δε θυμόταν την τελευταία φορά που την είχε ακούσει να γελάει. «Μιλάς με το στόμα γεμάτο», είπε. «Ελληνίδα είσαι».

Εκείνη έγνεψε καταφατικά, όπως μάζευε τις παχιές στάλες της κρέμας από το τραπέζι, τη μία μετά την άλλη.

Είχε προετοιμάσει αυτά που θα της έλεγε, όμως τώρα, έτσι όπως καθόταν απέναντί του, γλείφοντας την κρέμα από τα δάχτυλά της, δεν του έρχονταν τα λόγια. Δάγκωσε το χείλος του. Δεν ήταν σίγουρος πότε θα της το έλεγε, όμως είχε κλείσει εισιτήριο για πτήση που αναχωρούσε από το Βανκούβερ με προορισμό το Τορόντο και από εκεί για Αθήνα, σε μία εβδομάδα από την Πέμπτη. Γιατί πήγαινε στην Ελλάδα; Δεν ήταν σίγουρος. Είχε φύγει από εκεί προκειμένου να ξεκινήσει κάτι καινούργιο, μα τίποτα δεν είχε πάει όπως το είχε σχεδιάσει. Ήταν το μόνο μέρος που του ήρθε στο μυαλό. Άλλωστε έπρεπε να βρεθεί κοντά στη μητέρα και στις αδερφές του. Αν μη τι άλλο, εκείνες θα τον

φρόντιζαν. Θα του ήταν χρήσιμο αυτό. Κι αν ο πατέρας του δεν είχε αλλάξει, εκείνες θα τον προστάτευαν από το γέρο του. Είχε άφθονο χρόνο να το πει στην Αλεξία.

«Τι σπίτι λες να πάρουμε, μπαμπά;»

Η αλήθεια ήταν πως της άξιζε κάποιος καλύτερός του. Σήκωσε τους ώμους του. «Κάτσε να δούμε πώς θα έρθουν τα πράγματα».

Ενημέρωσε τους πελάτες του πως θα έλειπε για ένα διάστημα, ανέθεσε σε συναδέλφους τους φακέλους του, πήγαινε την Αλεξία στο σχολείο κάθε πρωί, έβαλε πωλητήριο στο σπίτι, ξεφορτώθηκε ό,τι μπορούσε και κάλεσε το Στρατό Σωτηρίας να παραλάβει τα υπόλοιπα. Είπε στην Αλεξία πως μπορούσε να κρατήσει ό,τι ήθελε.

«Δε χρειάζομαι πολλά», απάντησε εκείνη κι αποφάσισε να κρατήσει την παλιά πιατέλα της μητέρας της, μια κορνιζαρισμένη φωτογραφία της Σάρας και μερικά βιβλία –το *Μόμπι Ντικ*, το *Χάνσελ και Γκρέτελ* και ολόκληρη τη σειρά των βιβλίων του Δρ. Σους– που της είχε αγοράσει η μητέρα της. Κόλλησε μια φωτογραφία ολόκληρης της οικογένειας, και των τριών τους, τραβηγμένη όταν εκείνη ήταν τεσσάρων χρονών, στο σημειωματάριό της. Του είπε πως της άρεσε καλύτερα αυτή η φωτογραφία γιατί ήταν όλοι μαζί, ένα Σαββατοκύριακο που είχαν πάει εκδρομή κι έτσι ο πατέρας της δεν ανησυχούσε για τη δουλειά και μπορούσε να περάσει όλη την ώρα μαζί τους, σαν οικογένεια.

Το αγαπημένο σκέπασμα της μητέρας της πήγε στο Στρατό Σωτηρίας. Το έβαλε η ίδια στη σακούλα των σκουπιδιών, γύρισε κι έριξε μια ματιά τριγύρω. Άρπαξε μερικές πετσέτες που βρήκε δίπλα της και κάλυψε το σκέπασμα. Ύστερα έβαλε μερικές πετσέτες του τσαγιού και ένα σετ σεντόνια από πάνω. «Δεν είμαι πια μικρούλα», είπε.

Όλη την εβδομάδα ήταν πρόθυμη και ομιλητική. «Δε νομί-

ζω πως θα το χρειαστούμε αυτό στο καινούργιο μας σπίτι, μπαμπά. Εσύ τι λες;»

«Προσπαθώ να μην το σκέφτομαι.»

«Μπορώ να βοηθήσω να διαλέξουμε το καινούργιο σπίτι;»

«Δε θα ψάξουμε αμέσως για σπίτι», της είπε. «Θα μείνουμε για ένα διάστημα με τον θείο Στιούαρτ και τη θεία Μείβις.»

«Α, ωραία. Τότε έχουμε χρόνο να ψάξουμε με την ησυχία μας, σωστά, μπαμπά; Είμαι σίγουρη πως θα βρούμε το τέλειο σπίτι.» Χάιδεψε τη ράχη της παλάμης του.

Του ήταν αδύνατον να την κοιτάξει στα μάτια. «Δεν πας να τελειώνεις με το μάζεμα εκείνων των παιχνιδιών;» είπε τραβώντας το χέρι του. Πήγε και στάθηκε στο παράθυρο. Η Αλεξία πήγε στην κούτα με τα παιχνίδια της, έψαχνε τα τουβλάκια που σκόπευε να χαρίσει.

Ο Νικόλας έγερσε πάνω στο περβάζι, άκουσε ένα πουλί να κρώζει κάπου έξω, όμως δεν κατάφερε να εντοπίσει πού στεκόταν.

Η πτήση του έφευγε στις τρεις. Ίσα που προλάβαινε να πακετάρει τις υπόλοιπες κούτες, να κλειδώσει το σπίτι, να αφήσει τα κλειδιά στο μεσιτικό γραφείο και να τσιμπήσει κάτι στα γρήγορα με την Αλεξία, προτού την αφήσει στο σπίτι του Στιούαρτ και της Μείβις. Ακόμα δεν της είχε πει ότι θα έφευγε, δεν είχε καταφέρει να βρει την κατάλληλη στιγμή. Ήλπιζε πως η κόρη του θα καταλάβαινε. Αν συνέχιζε να κινείται, αν εστίαζε την προσοχή του στη λίστα με τα πράγματα που είχε να κάνει, θα τα κατάφερε. Για την ώρα, το μόνο που έπρεπε να ξέρει το παιδί ήταν πως δε θα πήγαινε σχολείο σήμερα.

«Δε θα χρειαστείς φαγητό για το μεσημέρι σήμερα», της είπε.

«Πώς κι έτσι;» Στεκόταν δίπλα στον πάγκο της κουζίνας, φορούσε ως συνήθως τη σχολή του σχολείου, η προβλεπόμενη σκούρα μπλε φούστα και η άσπρη μπλούζα την έκαναν να φαίνεται

μεγαλύτερη απ' ό,τι ήταν. Παραμέρισε το βάζο με το φυστικοβούτυρο, ακούμπησε το μαχαίρι στον πάγκο, άφησε το σάντουιτς της μισοαλειμμένο.

«Τηλεφώνησα στο σχολείο και τους είπα πως θα περάσουμε μαζί την ημέρα. Πρέπει να αποχαιρετήσουμε το παλιό σπίτι, να πάμε στο σπίτι του θείου Στιούαρτ και...»

Το κεφάλι της ήταν γερμένο στο πλάι, το μέτωπό της ζαρωμένο. Ο Νικόλας ήταν βέβαιος πως το παιδί είχε διακρίνει το κόμπιασμα στη φωνή του. Δεν άντεχε να κοιτάζει τα απορημένα μάτια της. Έβαλε το φυστικοβούτυρο μέσα σε μια κούτα, ξέπλυνε το πιάτο και το μαχαίρι, τα έβαλε κι αυτά στο χαρτοκιβώτιο.

«Λοιπόν, θαρρώ πως τελειώσαμε. Άντε, να πηγαίνουμε», είπε.

Η Αλεξία τον ακολούθησε στο αυτοκίνητο.

Αφού άφησε τα κλειδιά στο μεισιτικό γραφείο, πήγε την Αλεξία σε ένα κοντινό ελληνικό εστιατόριο, όπου μοιράστηκαν μια μερίδα καλαμάρια και μια χωριάτικη σαλάτα.

Δεν μπορούσε να το καθυστερήσει άλλο. «Ο μπαμπάς πρέπει να λείπει σε ταξίδι για τη δουλειά». Έστριψε την καρέκλα του προς το μέρος της και μετακίνησε τη δική της, έτσι που τα πόδια του έκλεισαν γύρω από την καρέκλα και το κορίτσι τον κοίταζε. Όπως καθόταν εκεί, έμοιαζε με πουλί μέσα σε κλουβί, σκάλιζε τον αντίχειρά της. Ο Νικόλας ακούμπησε την παλάμη του πάνω στη δική της.

«Πότε;»

Τον κοίταζε επίμονα με εκείνα τα μεγάλα μάτια της που τον έκαναν να αισθάνεται άχρηστος. Άπλωσε το χέρι του για να σκουπίσει μια σταγόνα λάδι από το πιγούνι της με την πετσέτα του. Η Αλεξία την πήρε από το χέρι του και σκούπισε μόνη το στόμα της, ύστερα κάθισε πάνω στις παλάμες της.

«Πότε, μπαμπά;»

Δάγκωσε το εσωτερικό του στόματός του, κοίταζε αμήχανα

την κλειστή πόρτα, λίγο παρακάτω από το σημείο όπου καθόταν το παιδί. Η φωνή του τσάκισε, ξεροβήξε, το πήρε απόφαση και το είπε. «Σήμερα το απόγευμα», ανακοίνωσε, ξεροβήχοντας και πάλι.

«Πού θα πας, μπαμπά;»

«Στην Ελλάδα. Έχω κάτι δουλειές εκεί, οπότε για ένα διάστημα θα μείνεις με τον Στιούαρτ και τη Μείβις. Είναι οι νονοί σου. Οπότε είναι σαν κανονικοί γονείς σου, μονάχα που αυτοί πιθανότατα θα σε έχουν περισσότερο λάσκα».

«Και πότε θα γυρίσεις;»

«Δεν ξέρω ακόμα», είπε εκείνος. «Πρέπει να δω πόσο δύσκολη είναι η κατάσταση».

«Θα μπορούσα να έρθω μαζί σου, μπαμπά. Να πω στο σχολείο να μου δώσουν εργασίες να κάνω όσο καιρό θα λείπουμε. Αλήθεια. Μπορούμε να τηλεφωνήσουμε τώρα κιόλας στη δασκάλα μου. Σίγουρα θα μ' αφήσει». Πετάχτηκε από την καρέκλα της, σπρώχνοντάς την έτσι που δεν την έφτανε ο Νικόλας, σκούπισε το στόμα με την πετσέτα ξανά και την πέταξε πάνω στο τραπέζι.

«Παιδί μου, θα έχω πολλές δουλειές εκεί. Άλλωστε εσένα σου αρέσει στο σχολείο, έχεις τις παρέες σου. Σ' το υπόσχομαι, την επόμενη φορά θα ταξιδέψουμε μαζί, για να γνωρίσεις όλες τις θείες σου. Είναι λιγάκι παλαβές, αλλά κατά βάθος είναι καλές. Θυμάσαι εκείνη τη φορά που είχε έρθει εδώ η θεία Χριστίνα;»

Η Αλεξία έγνεψε καταφατικά. Άνοιξε το στόμα της, έκανε να μιλήσει, στραβοκατάπιε κι έβηξε. Ο Νικόλας τη χάιδεψε στην πλάτη. Ένα ορφανό δάκρυ κύλησε στο μάγουλό της. Το σκούπισε με την πετσέτα του.

«Δεν κάνει να μιλάς την ώρα που τρως», της είπε. «Ίδια με τις θείες σου είσαι».

«Και γιατί να μην πάμε το καλοκαίρι;» επέμεινε το παιδί. «Το σχολείο κλείνει σε ένα μήνα. Να πάμε μαζί τότε».

«Πρέπει να φύγω τώρα, Αλεξία. Συγγνώμη».

«Η μαμά θα ήθελε να είμαστε μαζί», είπε εκείνη, καθώς η

φωνή της άρχιζε να τσακίζει. Βούτηξε το ποτήρι της και κατέβασε λαίμαργα το νερό, ακριβώς όπως έκανε η Σάρα κάθε φορά που της ερχόταν να κλάψει και ήθελε να συγκρατηθεί.

Ο Νικόλας έκανε να την αγγίξει. Αν κατάφερε να της εξηγήσει πως περνούσε δύσκολα χωρίς τη Σάρα, πως ένιωθε θυμωμένος κι ανήμπορος διαρκώς, πως έτσι θα ήταν καλύτερα και για τους δυο τους, τουλάχιστον για ένα διάστημα, ήταν σίγουρος πως το παιδί θα καταλάβαινε. Όμως έτσι μπορεί να νόμιζε η Αλεξία πως έφταιγε εκείνη, κι αυτό δεν το ήθελε. Της είχε πει ό,τι είχε να πει. Δεν υπήρχε τίποτ' άλλο.

Το κορίτσι ακούμπησε το ποτήρι στο τραπέζι, ζήτησε συγγνώμη και πήγε στο μπάνιο. Ο Νικόλας απέμεινε να κρατά την πλάτη της άδειας καρέκλας της.

Όταν επέστρεψε, είχε καταφέρει με κάποιο τρόπο να ανακτήσει την αυτοκυριαρχία της και να δείχνει σοβαρή. Τον ρώτησε για τις δουλειές που είχε να κάνει κι εκείνος σκαρφίστηκε κάποιον πελάτη. Μια μεγάλη ναυτιλιακή εταιρεία χρειαζόταν μια καινούργια διαφημιστική καμπάνια. Η Αλεξία τον άκουγε, έκανε ερωτήσεις, έγνεφε καταφατικά και έκανε ακόμα περισσότερες ερωτήσεις. Ο Νικόλας αιφνιδιάστηκε με την άνεση με την οποία έβρισκε απαντήσεις. Χαμογελούσε, αστειευόταν για τις προκλήσεις που θα είχε η συνεργασία με τους Έλληνες, που είχαν τη συνήθεια να πηγαίνουν καθυστερημένοι στις συναντήσεις, άγγιζε τον ώμο της κάθε τόσο, σαν να ήταν κι εκείνη πελάτισσα που έπρεπε να γοητεύσει. Ψέματα έλεγε. Το ήξεραν και οι δυο τους.

Μετά το φαγητό την πήγε στο σπίτι του Στιούαρτ. Άφησε το αυτοκίνητό του εκεί και κάλεσε ταξί.

«Όλα θα πάνε καλά», είπε ο Στιούαρτ. Προσπάθησε να περβάσει το μπράτσο του γύρω από τον ώμο του Νικόλα. Εκείνος έσκυψε για να αγκαλιάσει την Αλεξία.

«Να μείνεις ήσυχος», είπε η Μείβις. «Το ξέρεις πως θα την προσέχουμε σαν τα μάτια μας».

Ο Στιούαρτ ήταν κουμπάρος στο γάμο του. Όταν ζούσε η Σάρα, ο Στιούαρτ και η Μείβις περνούσαν από το σπίτι κάθε Κυριακή για να φάνε μαζί. Του πήγαιναν φαγητό για τον ίδιο και το παιδί μετά που πέθανε η Σάρα. Τους είχε τηλεφωνήσει πριν από μία εβδομάδα και τους ζήτησε να αναλάβουν την Αλεξία. Ο Στιούαρτ είχε προσπαθήσει να του μιλήσει. Αργότερα τηλεφώνησε και η Μείβις, για να τα πούνε λιγάκι, όπως συνήθιζε. Ο Νικόλας δεν μπορούσε. Όχι τότε. Όχι ακόμα. Το μόνο που σκεφτόταν ήταν να ξεφύγει από τα ανήσυχα, καταφατικά νεύματά τους, από τη ζεστή παλάμη της Μείβις που ακουμπούσε την πλάτη του. Δε χρειαζόταν τη συμπόνια της.

«Να λείψεις όσο χρειαστεί», είπε ο Στιούαρτ. Η Μείβις έσκυψε και πέρασε το μπράτσο της γύρω από τους ώμους της Αλεξίας.

Ο Νικόλας ήξερε πως η Σάρα δε θα καταλάβαινε. Αγαπούσε τους φίλους της, όμως δεν ήταν οι γονείς της Αλεξίας. «Το παιδί σε χρειάζεται», του έλεγε η Σάρα, κάθε φορά που αργούσε να γυρίσει στο σπίτι ή έπρεπε να δουλέψει το Σαββατοκύριακο. Όχι, της έλεγε τώρα, η Αλεξία χρειάζεται κάτι καλύτερο από μένα. Γύρισε και κοίταξε το ταξί που είχε έρθει.

«Άντε, πήγαινε, μπαμπά. Σε περιμένει», είπε η Αλεξία. «Μην ανησυχείς. Θα είμαι φρόνιμη». Του κράτησε το χέρι, σαν να χρειαζόταν τη στήριξή της.

Ο Νικόλας έπρεπε να το κάνει, για το καλό και των δυο τους. «Θα τα πούμε σύντομα, παιδί μου».

Η Αλεξία έγνεψε καταφατικά. Την αγκάλιασε. Τα μπράτσα της μαράθηκαν, κολλημένα στα πλευρά της. Ο Νικόλας έκανε μεταβολή, μπήκε στο ταξί και τη χαιρέτησε γυρίζοντας προς τα πίσω καθώς απομακρυνόταν το αυτοκίνητο. Για ώρα μετά που έφτασε στο αεροδρόμιο, τσέκαρε το εισιτήριό του και επιβίβαστηκε στο αεροπλάνο, εξακολούθουσε να βλέπει το γενναίο προσωπάκι της.

2

2010

Η Αλεξία είχε ξαπλώσει ντυμένη κανονικά κάτω από το σκέπασμα, το λινό παντελόνι και η μεταξωτή μπλούζα της είχαν γεμίσει ζάρες. Μπορώ να τα αφήσω στο καθαριστήριο αργότερα, σκέφτηκε. Όταν θα έχει καλύτερεψει κι αυτός.

Είχε πολύ καιρό να κοιμηθεί σε αυτό το δωμάτιο. Δέκα χρόνια. Μπορεί και περισσότερα. Ήταν ενήλικη πλέον, κι όμως κατά κάποιον τρόπο εξακολούθουσε να είναι το ίδιο κοριτσάκι που τον είχε φροντίσει κάποτε. Πάνω στην τουαλέτα ήταν ακουμπισμένη η βούρτσα και ο ασορτί καθρέφτης που της είχε κάνει δώρο ο Νικόλας όταν έγινε δεκατριών χρονών. Δεν είχε πάρει το σετ μαζί της όταν έφυγε για να σπουδάσει στο πανεπιστήμιο, ούτε όταν μετακόμισε σε δικό της διαμέρισμα, μετά την αποφοίτησή της από τη Νομική. Το ροζ μάργαρο προοριζόταν για κοριτσάκι. Για κάποια άλλη, σκέφτηκε. Όχι για μένα. Είχε αφήσει πίσω της τα περισσότερα πράγματα που της είχε χαρίσει στην πορεία του χρόνου: το καναδικό δολάριο που της είχε πωσ ήταν το πρώτο που είχε βγάλει σε αυτή τη χώρα, το γυάλινο μάτι που είχε φέρει από την Ελλάδα για να διώχνει το κακό, το

μαρμάρινο κομπολόι που της έπεφτε πολύ μεγάλο κι άχαρο στα χέρια της. Δεν είχε αρκετό χώρο στην εστία, έτσι του είχε πει. Εκείνος χτύπησε τα δάχτυλα πάνω στο πόδι του και δάγκωσε το εσωτερικό του στόματός του, έτσι όπως έκανε πάντοτε όταν αισθανόταν απογοήτευση ή νευρικήτητα.

Και τώρα να που είχε επιστρέψει, τον φρόντιζε και πάλι, γιατί ήταν τόσο άρρωστος, που δεν τα έφερνε βόλτα μόνος του. Κλασικά, δεν της είχε πει λέξη για τον καρκίνο. «Αν σου ήταν πολύ δύσκολο να μου το πεις από κοντά, θα μπορούσες να είχες τηλεφωνήσει ή να μου στείλεις ένα γράμμα».

«Δεν ήθελα να σε ανησυχίσω», είπε εκείνος, κουνώντας το κεφάλι του.

«Μπαμπά, μπορούμε να βρούμε λύση».

Της χαμογέλασε, την έπιασε από το χέρι. «Μια ζωή όλα τα φρόντιζες εσύ».

«Άσε με λοιπόν να βοηθήσω».

Εκείνο το αγορίστικο χαμόγελο δεν ήταν απάντηση. Βάζω στοίχημα πως το είπε στη φιλενάδα του, σκέφτηκε. Λες κι εκείνη η ανόητη μπορούσε να κάνει κάτι με τις προσευχές της για να τον βοηθήσει. Σκόπευε να του αποδείξει πως το θέμα μπορούσε να λυθεί.

Είχε τηλεφωνήσει στο γιατρό του, επέμεινε να βρεθεί κάποιο άλλο πλάνο θεραπείας. Εκτύπωσε μερικά άρθρα που βρήκε στο διαδίκτυο σχετικά με νέες μεθόδους που εφαρμόζονταν στο Μεξικό και στην Ινδία. Πάντα υπήρχε κάτι άλλο που θα μπορούσε να γίνει. Δεν υπήρχαν προβλήματα τα οποία δε λύνονταν με λίγη προσπάθεια. Αυτός ήταν ο βασικός άξονας της ζωής της. Και είχε αποδειχτεί βásiμος. Ήταν η νεότερη συνεργάτιδα στο δικηγορικό γραφείο. Το είχε θελήσει και το είχε καταφέρει σε ηλικία μόλις είκοσι εννέα χρόνων. Θα έβρισκε τρόπο να τον κάνει καλά, και πάλι, μόνη της αν χρειαζόταν.

«Κάποια πράγματα πρέπει να τα αποδεχόμαστε», είπε ο Νικόλας και χάιδεψε το πρόσωπό της.

Ήταν αφόρητα μοιρολάτρης. Εκείνη, όμως, δεν ήταν έτοιμη να τα παρατήσει.

Κλότσησε από πάνω της τα σκεπάσματα, πήγε στην τουαλέτα κι άγγιξε με τα ακροδάχτυλα τον καθρέφτη. Μόλις γίνει καλύτερα, θα τον πάρω στο σπίτι μου, θα τον βάλω στη δική μου τουαλέτα. Θα χαρεί κι αυτός.

Άκουσε τη φωνή του να έρχεται αδύναμη από το δωμάτιο στο βάθος του διαδρόμου.

«Μπαμπά;»

Καμία απάντηση.

Άνοιξε την πόρτα του δωματίου του. Πνιγηρή ατμόσφαιρα, κλεισούρα. Ο θερμοστάτης μονίμως ανοιχτός, παραπονοϊόταν πως κρύωνε. Έστησε αυτί. Το ροχαλητό του ακουγόταν σταθερό.

Άνοιξε τα στόρια και συνειδητοποίησε πως άδικα είχε μπει στον κόπο. Ο ουρανός ήταν συννεφιασμένος. Απειλητικός. Ο πατέρας της χρειαζόταν ήλιο. Έναν καθαρό ουρανό, γεμάτο υποσχέσεις. Δεν ήταν πολύ αργά.

Του είχε ετοιμάσει μια χωριάτικη σαλάτα, έψησε ένα αρνίσιο μπουτί κι έστυψε τρία λεμόνια πάνω στις τηγανητές πατάτες του. Έτσι του άρεσαν. Μπουκιά δεν είχε βάλει στο στόμα του. Τουλάχιστον κατάφερε να πίνει μια κούπα ελαφρύ ζωμό, μία και καμιά φορά δύο φορές τη μέρα, από τότε που ήρθε εκείνη στο σπίτι για να τον προστατεύει από τους επιβάτες του, τις τύψεις του, την ηλίθια αρρώστια του.

Όπως καθόταν στην καρέκλα δίπλα στο κρεβάτι του, ο πατέρας της ξύπνησε απότομα.

«Σε σήκωσα πάλι από το κρεβάτι σου, ε;» της είπε. Τα σκεπάσματα σάλεψαν όπως χασμουρήθηκε.

«Θα σηκωνόμουν έτσι κι αλλιώς». Ακούμπησε την παλάμη της πάνω στο μέτωπό του. «Θέλεις λίγο νερό;»

Τη χάιδεψε στοργικά στο πόδι. «Ένα σωρό πράγματα έχεις κάνει ήδη. Τι θα γίνει με τη δουλειά σου; Μήπως να γυρίσεις;»

«Λέω να πάμε να δούμε έναν άλλο γιατρό».

«Πρέπει να μιλήσουμε». Δοκίμασε να ανακαθίσει στο κρεβάτι του.

«Για πού το 'βαλες;»

Ο πατέρας της κάθισε εκεί που ήταν.

«Έχω έναν κατάλογο με γιατρούς που βρήκα μέσω του Ιατρικού Συλλόγου. Έκλεισα ραντεβού με έναν από αυτούς, για μεθαύριο. Ήδη ο ιατρικός σου φάκελος έχει προωθηθεί εκεί. Θα πάμε μαζί».

Εκείνος έκλεισε τα μάτια του, λες και η φωνή της τον πονούσε. «Έκανα ένα λάθος, πριν από χρόνια».

Άντε πάλι. Πόσες φορές έπρεπε να της ζητήσει συγγνώμη που την άφησε μετά το θάνατο της μητέρας της; Τα είχε ακούσει ήδη χίλιες φορές. Θα του έλεγε αυτό ακριβώς που του έλεγε κάθε φορά που τον έπιανε η μανία να τα βάζει με τον εαυτό του. «Δεν έγινε τίποτα». Σε παρακαλώ. Μη σκαλίσουμε πάλι αυτή την παλιά ιστορία.

«Όταν σε άφησα...»

«Μπαμπά, άσε το παρελθόν στην ησυχία του. Ξέχνα το. Καλύτερα να ασχοληθούμε με το πώς θα λύσουμε το πρόβλημα που έχουμε τώρα μπροστά μας. Αυτό θα έπρεπε να μας απασχολεί, τίποτ' άλλο».

Σηκώθηκε όρθια. «Πάω να σου φέρω λίγο νερό».

Κούνησε το κεφάλι του, προσπάθησε να ανακαθίσει ξανά, έβηξε. Έπεσε βαρύς στο μαξιλάρι του, βήχοντας τραχιά. «Έχεις μια αδερφή».

Η Αλεξία ακούμπησε την παλάμη της πάνω στον ώμο του. Γιατί επέμενε να το κάνει αυτό; «Δεν ξέρεις τι λες». Τον είχε πιάσει ξανά παραλήρημα. Η μορφίνη έφταιγε. Καμιά φορά είχε τέτοιες παρενέργειες. Άγγιξε τη ρουφηγμένη επιδερμίδα στο μάγουλό του. Τα κοντά γένια τοιμπούσαν σαν ακίδες. Τραβήχτηκε. «Εμένα έχεις, μπαμπά. Δεν υπάρχει άλλη κόρη». Πήγε να γελάσει, ο ήχος σκάλωσε στο λαιμό της.

Ο Νικόλας την έπιασε από το χέρι απότομα, την τράβηξε κο-

ντά του. Η ανάσα του ξινή. Στο πάνω χείλος του σχηματίζονταν σταγόνες ιδρώτα.

«Κανείς δεν το ξέρει», είπε τελικά. «Ένα σωρό μυστικά. Συγχώρα με. Τόσα πράγματα».

«Μπαμπά, όνειρο έβλεπες. Η μορφίνη φταίει. Ησύχασε. Μόλις γίνεις καλύτερα, θα το καταλάβεις κι εσύ». Χάιδεψε τη ράχη της παλάμης του. Εκείνη τη στιγμή τής μύρισε η μπλούζα της. Έπρεπε να κάνει ντους, όμως πώς μπορούσε να τον αφήσει σε αυτή την κατάσταση; Η μορφίνη δεν ήταν ικανή να αναχαιτίσει τον πόνο. Θα τηλεφωνούσε στο γιατρό σε μία ώρα· θα κοίταζε μήπως γινόταν να μεταφερθεί το ραντεβού για σήμερα.

«Παιδί μου, άκουσέ με».

«Ένα κακό όνειρο ήταν. Ξάπλωσε να ησυχάσεις. Ξεκουράσου, να γίνεις καλά».

«Αλήθεια είναι, Αλεξία». Την κοίταζε κατάματα, το βλέμμα του είχε ζωντανέψει, πρώτη φορά εδώ και εβδομάδες.

Εκείνη σηκώθηκε, έσφιξε την μπλούζα της πάνω στο κορμί της.

«Τι θες από μένα;» είπε, μετανιώνοντας για τα λόγια κείνα αμέσως μόλις ξέφυγαν από τα χείλη της. Υπομονή. Έπρεπε να έχει υπομονή μαζί του. Ο πατέρας της είχε ανάγκη από κατανόηση στην κατάσταση που βρισκόταν. Δεν έχει σημασία, ό,τι κι αν λέει, είπε από μέσα της. Σε λίγο θα το έχει ξεχάσει. Δεν έχει καμία σημασία. Πάψε να αντιδράς.

Κούνησε το κεφάλι του, σαν αγοράκι που δεν πέρναγε το δικό του. «Λυπάμαι. Δεν μπορώ να το εξηγήσω». Έκλεισε τα μάτια του. «Μη ζήσεις σαν κι εμένα».

Τον πήρε ξανά ο ύπνος. Σίγουρα η μορφίνη τον είχε επηρεάσει. Τις δύο εβδομάδες που είχε εδώ η Αλεξία, ο πατέρας της τη φώναζε σχεδόν κάθε νύχτα, και κάθε φορά που πήγαινε κοντά του της έλεγε ασυναρτησίες. Το πρωί δε θυμόταν λέξη απ' όσα είχε πει. Έτρεμε στον ύπνο του, λες και δυο παγωμένες παλάμες είχαν ακουμπήσει το ζεστό στήθος του. Η Αλεξία έσκυψε και τον σκέ-

πασε καλά με το πάπλωμα. Το πιγούνι του ήταν κρούο σαν πάγος.
 Αδερφή; Τι άλλο θα της ξεφούρνιζε;
 «Γιατί, δεν ήμουν αρκετή οικογένεια για σένα;» του ψιθύρισε. «Δε σε φρόντισα;»

Παίζοντας και τρίβοντας το κομπολόι, αυτός ήταν ο τρόπος με τον οποίο έβαζε σε μια σειρά τα προβλήματά του ο πατέρας της. Το κομπολόι ήταν τώρα στην τσέπη του παντελονιού του. Ήταν τυλιγμένος στα μετάξια, σαν τα σεντόνια που έβγαζε όποτε είχε φιλοξενούμενο στο διαμέρισμα. Σιχαινόταν τα μεταξωτά σεντόνια. Της το είχε ξεκαθαρίσει: μεταξωτά για τους φίλους, φανελένια για κείνον. Όμως η Έρικα, η τελευταία μιας αλυσίδας τριαντάχρονων φιλενάδων, είχε επιμείνει για τη μεταξωτή επένδυση.

«Νομίζεις πως ξέρεις τον πατέρα μου καλύτερα από μένα;» της είχε πετάξει αγριεμένα η Αλεξία στο γραφείο τελετών. Ο Ρος, ο διευθυντής του γραφείου, με το ροδαλό πρόσωπο και το φαρδύ στέρνο, καθόταν στη μια άκρη του μεγάλου τραπέζιού σαν αποκαμωμένος διαιτητής. Έμοιαζε παραχωμένος στα ρούχα του, ο λαιμός του είχε συγκαεί από το σφιχτό κολάρο που φορούσε, το σακάκι του ζάρωνε γύρω από τα μπράτσα του. Η Έρικα καθόταν στα αριστερά του Ρος, έμοιαζε με στέκα. Στον πατέρα της άρεσαν οι γυναίκες που έφερναν στο ερμαφρόδιτο.

«Ήμαστε αδελφές ψυχές», δήλωσε η Έρικα σκουπίζοντας ελαφρά τα μάτια της. Ένα κομματάκι από το χαρτομάντιλο είχε σκαλώσει στην άκρη της μύτης της.

«Μετά από έξι μήνες;»

«Σχεδόν επτά», είπε εκείνη με παράπονο.

Ο Ρος έτριψε τη μύτη του. Η Έρικα τον μιμήθηκε. Το κομματάκι του χαρτομάντιλου έπεσε ναχελικά στο τραπέζι. Η Αλεξία απέστρεψε το βλέμμα της μόλις την κοίταξε η Έρικα στα μάτια. Το πρόσωπο του Ρος απέκτησε ακόμα πιο βαθύ κόκκινο χρώ-

μα. Όταν μίλησε, ο τόνος του ήταν συμβιβαστικός και το χαμόγελό του ψυχρό σαν τις μαρμάρινες ταφόπλακες που τους είχε δείξει. «Ας κοιτάξουμε να τα βρούμε, τι λέτε κι εσείς; Αυτό θα ήθελε και ο Νικόλας».

Η Αλεξία αμφέβαλλε κατά πόσο ήξερε ο Ρος τι ήθελε ο πατέρας της. Εκείνη πάντως δεν ήξερε, κι ας τον γνώριζε όλη της τη ζωή. Παρ' όλα αυτά επέμεινε για το φέρετρο, για την επένδυση, την ώρα της νεκρώσιμης ακολουθίας και τα λόγια που θα χαράσσονταν πάνω στην πλάκα. Η Έρικα βημάτιζε νευρικά.

Τελικά συμφώνησαν: η Αλεξία θα διάλεγε το μάρμαρο και το φέρετρο· η Έρικα την επένδυση.

«Είναι το πιο σημαντικό στοιχείο», είπε η Έρικα. «Αυτό είναι πιο κοντά του».

Η Αλεξία σκέφτηκε να αλλάξει γνώμη, να βάλει την Έρικα στη θέση της. Δεν είμαι υποχρεωμένη να σου επιτρέψω να συμμετάσχεις, σκέφτηκε. Είσαι απλά μία από τις πολλές γκόμενές του.

Ο Ρος έσκυψε το κεφάλι και γραπώθηκε από τις άκρες του τραπεζιού, λες και περίμενε να ακολουθήσει έκρηξη. Δεν ήταν ο μόνος μέσα σε εκείνο το δωμάτιο που είχε κουραστεί.

Στην κηδεία, άνθρωποι τους οποίους η Αλεξία ούτε καν γνώριζε την άγγιζαν στο μπράτσο και την αγκάλιαζαν. Κάποιοι άλλοι έγνεφαν καταφατικά προς το μέρος της. Κάθονταν κολλητά ο ένας δίπλα στον άλλο, είχαν γεμίσει τα μακριά στασίδια της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Η Αλεξία έβλεπε τα χείλη του ιερέα να κινούνται, όμως δεν άκουσε ούτε λέξη. Παρατηρούσε τα ψηλά ταβάνια, τα αντίγραφα γοτθικών τόξων, τους τοίχους που έμοιαζαν να φεγγίζουν με φόντο τις κολόνες στο χρώμα του κερασιού. Μια λωρίδα από ξυλόγλυπτα εκτεινόταν κατά μήκος του ενός τοίχου. Η διαδρομή του Χριστού προς τη σταύρωση. Ένα ακόμα βήμα. Μία ακόμα πτώση. Το τρίτο ξυλόγλυπτο κρε-

μόταν λίγο χαμηλότερα από τα υπόλοιπα. Δεν είχε μπει κανείς στον κόπο να τα μετρήσει προτού τα κρεμάσουν;

Η Έρικα καθόταν στο απέναντι στασίδι. Φορούσε πέδιλα, μαύρη φούστα και μια ημιδιαφανή πουκαμίσια που τόνιζε την αλαβάστρινη επιδερμίδα της και το επίπεδο στήθος της. Οι γόβες της Αλεξίας την πονούσαν και ένιωθε το ταγέρ της άκαμπο. Σκάλισε τη γαλλική κοτσίδα της. Την είχε πλέξει πολύ σφιχτή σήμερα το πρωί και τώρα της προκαλούσε φαγούρα.

Καθόταν ανάμεσα στον Στιούαρτ και στη Μείβις. Ο Στιούαρτ χάιδεψε την παλάμη της Αλεξίας. Ο Στιούαρτ ήταν φίλος του πατέρα της, από τον καιρό που είχε έρθει μετανάστης στον Καναδά. Έγινε ο πρώτος και μοναδικός νομικός του σύμβουλος, όταν ο Νικόλας άνοιξε την εταιρεία δημοσίων σχέσεων. Ήταν κάτι περισσότερο από δικηγόρος του Νικόλα· μαζί με τη Μείβις ήταν οι καλύτεροι φίλοι του Νικόλα και νονοί της κόρης του. Ο Στιούαρτ ήταν εκείνος που την έκανε να ενδιαφερθεί για τη Νομική. Συχνά την έπαιρνε στο γραφείο του και απλώς την άφηνε να κάθεται εκεί, ανάμεσα στα χαρτιά και τα βιβλία.

Ένωσε το χέρι της Μείβις να περνά γύρω από τους ώμους της σαν ζεστό σάλι.

Ανακάθισε στη θέση της, είδε τον προϊστάμενό της, τον Νταν, καθισμένο μερικά στασίδια πιο κάτω, αναρωτήθηκε τι γύρευε εκεί. Σκέφτηκε πως μάλλον είχε έρθει εκπροσωπώντας το γραφείο. Πάντως ήταν ευγενικό εκ μέρους του.

Έβγαλε τα παπούτσια της, έστριψε το παλιό μαντίλι του πατέρα της, εκείνο που του είχε χαρίσει η μητέρα της. Είχε κιρινίσει με τα χρόνια. Το φύλαγε κάτω από το μαξιλάρι της μετά το θάνατό του, το έτριβε στο μάγουλό της και το μύριζε κάθε φορά που τον θυμόταν. Δεν της έκανε καρδιά να το πλύνει.

Προσπάθησε να θυμηθεί μία από τις γλυκανάλατες εκφράσεις που χρησιμοποιούσε ο πατέρας της στη μητρική του γλώσσα, μια κουβέντα που την έκανε να γελάει.

«Αν δε μάθεις πώς να χαλαρώνεις, παιδί μου», της είχε πει

μια μέρα, «θα γεράσεις». Ήταν ξαπλωμένος στο κρεβάτι, είχε γρίπη. Η Αλεξία μάζεψε τα μισοάδεια ποτήρια νερού από το κομοδίνο του.

«Για δεσ ποιος μιλάει».

«Οι Έλληνες έχουν μια παροιμία γι' αυτό. *Είπε ο γάιδαρος τον πετεινό κεφάλα*».

«Ορίστε;»

«Σαν να λένε, κοίτα πώς είσαι εσύ και μη σχολιάζεις τους άλλους».

«Ναι, σωστά».

Είχε γελάσει ο πατέρας της τότε. Τον φίλησε στο αναψοκοκκινισμένο του μάγουλο και του έδωσε τη σουπιά που είχε πάρει απ' έξω.

Δεν έβρεξε, ούτε καν ψιχάλα δεν έπιασε την ημέρα της κηδείας. Και δεν ήταν Τρίτη. Η Αλεξία φρόντισε γι' αυτό. Στον πατέρα της δεν άρεσε να κάνει τίποτα σημαντικό εκείνη την ημέρα, όπως να πηγαίνει στην τράπεζα, να πληρώνει λογαριασμούς, να υπογράφει κάποιο μεγάλο συμβόλαιο. «Είναι κακοτυχία», έλεγε. «Οι Έλληνες χάσαμε την Κωνσταντινούπολη ημέρα Τρίτη». Κάθε φορά που του κολλούσε για τις δεισιδαιμονίες του, εκείνος της έλεγε το ίδιο πράγμα, λες κι αυτό εξηγούσε τα πάντα: «Αυτοί είμαστε».

Ο πατέρας της θα αναπαύοταν στο νοτιομένο χώμα του Βανκούβερ, μέσα σε ένα φέρετρο τοποθετημένο δίπλα σε εκείνο στο οποίο είχε ταφεί η μητέρα της. Πάντοτε της έλεγε πως ήθελε να ταφεί δίπλα στη Σάρα. Κάθε φορά την ίδια κουβέντα έκαναν, όποτε έφευγε για επαγγελματικό ταξίδι, αρρώσταινε ή κανόνιζε να πάει στο γιατρό. «Έτσι και συμβεί κάτι».

«Τίποτα δε θα συμβεί», τον καθησύχαζε η Αλεξία.

«Έτσι και συμβεί», επέμενε εκείνος. «Δίπλα μου δε θέλω άλλον άνθρωπο πέρα από τη μητέρα σου, και σαν έρθει εκείνη η ώρα, εσένα. Και αν παντρευτείς, που το ξέρω πως θα παντρευτείς, τον άντρα σου».

Δεν μπορούσε να θυμηθεί πότε τελείωσε η κηδεία του πατέρα της ή πώς έφτασε στο γραφείο του Στιούαρτ. Εκείνος στεκόταν μπροστά στο παράθυρο, κρύβοντας τον πολύ ήλιο. Όπως μετακινήθηκε, η Αλεξία τυφλώθηκε από τις δυνατές ακτίδες. Ανοιγόκλεισε τα μάτια της. Ευχήθηκε να μπορούσε να δει τα δικά του.

Όπως διάβαζε ο Στιούαρτ τη διαθήκη του Νικόλα, είχε το ένα χέρι στην τσέπη κι έπαιζε με τα κέρματα που βαστούσε εκεί, όπως πάντα. Όταν ήταν μικρή, η Αλεξία νόμιζε πως το έκανε αυτό γιατί ήθελε να καταλαβαίνουν όλοι πόσο πλούσιος ήταν. Ένας ψηλός, λεπτός άντρας, με διαπεραστική φωνή κι ένα στόμα σαν κι εκείνα που έμοιαζαν να χαμογελούν συνέχεια, λοξά. Παρότι τον ήξερε από τότε που θυμόταν τον εαυτό της, ποτέ δεν μπόρεσε να καταλάβει τι σκεφτόταν. Ήταν άνθρωπος ήσυχος, δε φανέρωνε τα συναισθήματά του.

Το Mazda, το ρετιρέ, οι μετοχές. Όλα δικά της. Δεν άφησε τίποτα στην Έρικα, ούτε και σε κανέναν άλλο. Η Αλεξία χαμογέλασε, θυμήθηκε τα λόγια της Έρικας στο γραφείο τελετών, «Είμαστε αδελφές ψυχές». Ναι, καλά. Ο πατέρας της δεν είχε αδελφές ψυχές. Κατακτήσεις είχε.

Ο Στιούαρτ ξερόβηξε. Δεν είχε τελειώσει.

«Ακούω», είπε εκείνη.

Ο Στιούαρτ πέρασε γύρω από το γραφείο και στάθηκε μπροστά της. Η Αλεξία αναρωτήθηκε πότε είχε αποκτήσει όλες εκείνες τις ρυτίδες γύρω από τα μάτια και το στόμα του. Η επιδερμίδα γύρω από το λαιμό του είχε διπλώσει και κρεμάσει. Του έλειπε κι εκείνου ο Νικόλας. Κανονικά έπρεπε να είχαν αφήσει τη διαθήκη για άλλη μέρα. Εκείνη επέμενε. Ήθελε να κλείσει το συγκεκριμένο κεφάλαιο και να προχωρήσει με τη ζωή της. Ήταν όλοι τους τόσο κουρασμένοι. Καλό θα ήταν να τελειώνουν και με αυτή την εκκρεμότητα.

Ο Στιούαρτ έβγαλε τα γυαλιά του, τα σκούπισε πάνω στο σακάκι του, έτσι που τα μεταλλικά κουμπιά κουδούνιζαν όπως έβρισκαν το σκελετό. Φόρεσε ξανά τα γυαλιά του, σήκωσε το

κεφάλι, κοίταξε την Αλεξία στα μάτια. «Έχουμε κάτι ακόμα», είπε. «Την τελευταία επιθυμία του πατέρα σου. Θέλει να πας στην Ελλάδα».

Η Αλεξία συνοφρυώθηκε. Άραγε το γνώριζε ήδη αυτό ο νονός της; «Μα τον κηδέψαμε ήδη εδώ», είπε.

«Θέλει να παραδώσεις ένα δέμα στην αδερφή σου».

«Τι είναι αυτά που λες;»

«Στην αδερφή σου, τη Θεοδώρα. Εσύ να της το πας». Συνέχισε να την κοιτάζει στα μάτια για λίγο, κι ύστερα απέστρεψε το βλέμμα του, κουνώντας το κεφάλι του. «Λυπάμαι, Αλεξία. Νόμιζα ότι σου το είχε πει».

Σηκώθηκε απότομα, παραλίγο να πέσει επάνω του. «Άκουσα καλά;»

Ο νονός της είχε ένα βλέμμα ικετευτικό. «Δεν ήθελε να πεθάνει με αυτό το μυστικό να στέκει ανάμεσά σας».

Η Αλεξία δεν μπορούσε να τον κοιτάξει στα μάτια. «Νόμιζα ότι παραληρούσε».

Ο Στιούαρτ πέρασε το μπράτσο του γύρω της.

Εκείνη τραβήχτηκε.

«Δεν μπορεί να είναι αλήθεια».

«Το μόνο που ξέρω είναι ότι θέλει να παραδώσεις το περιεχόμενο αυτού του κουτιού στην ετεροθαλή αδερφή σου. Στη Θεοδώρα δηλαδή». Πέρασε ξανά πίσω από το γραφείο και κάθισε βαρύν στην καρέκλα του.

Η Αλεξία είχε απομείνει να τον κοιτάζει, όπως κοίταζε τον πατέρα της κάθε φορά που χρησιμοποιούσε κάποια ακατανόητη ελληνική έκφραση.

«Ήταν μια δύσκολη κατάσταση για κείνον».

«Ήταν; Εγώ πάλι νομίζω πως του άρεσαν τα μυστικά». Σταύρωσε τα μπράτσα μπροστά στο στήθος της. «Του άρεσε να παίζει και δεν είχε κανένα πρόβλημα να βάζει τους άλλους να συμμαζέψουν τα χάλια που άφηνε πίσω του».

«Αλεξία, γίνεσαι άδικη».

«Ποτέ του δε μου είπε τίποτα σημαντικό, παρό μόνο όταν ήταν πλέον πολύ αργά». Ένιωθε τα μάτια της να βουρκώνουν. Δεν υπήρχε περίπτωση να κλάψει. Καμία απολύτως. Ξεροκατάπιε με πείσμα, ανοιγόκλεισε τα βλέφαρά της και εστίασε το βλέμμα της στο αντικείμενο που είχε αφήσει ο Στιούαρτ πάνω στο γραφείο του.

Δεν κατάφερε να συγκρατήσει το επιφώνημα που ξέφυγε μέσα από το στήθος της. Είχαν ξεκαθαρίσει τα πράγματα της μητέρας της εδώ και χρόνια, κι όμως εδώ μπροστά της έβλεπε τις κορδέλες της να κρατούν κλειστό το καπάκι ενός κουτιού παπουτσιών. Η μητέρα της έπιανε τα μαλλιά της με αυτές τις κορδέλες όταν έβαζε ηλεκτρική σκούπα στο σπίτι ή όταν ξεχορτάριζε τον κήπο. Γιατί τις είχε χρησιμοποιήσει ο πατέρας της για να δέσει αυτό το κουτί; Ώρες ώρες ήταν τελείως στον κόσμο του. Πιθανότατα τις βρήκε πρόχειρες όταν χρειάστηκε κάτι για να δέσει το κουτί, οπότε χρησιμοποίησε αυτές. Ούτε μια φορά δεν του πέρασε από το μυαλό πως ίσως να τις ήθελε εκείνη.

Η Αλεξία έκανε να αγγίξει τις κορδέλες, σχεδόν άκουγε τη φωνή της μητέρας της. «Πρώτα θα συγγυρίσουμε, κι ύστερα θα πάμε βόλτα στο πάρκο».

Η Σάρα στεκόταν μπροστά στον καθρέφτη του μπάνιου. Η Αλεξία καθόταν πάνω στο κατεβασμένο καπάκι της λεκάνης, δίπλα στον πάγκο, με τα πόδια διπλωμένα από κάτω της. «Μπορώ να βοηθήσω», είπε, όπως έδινε στη Σάρα μια μπλε κορδέλα. Παρακολούθησε τη μητέρα της να την τυλίγει γύρω από τα μακριά, πυκνά μαλλιά της.

Κάτι δροσερό χάιδεψε τον πήχυ της Αλεξίας. Χαμήλωσε το βλέμμα της και είδε την παλάμη του Στιούαρτ, τα καφετιά στίγματα που πασπάλιζαν τη ράχη της.

«Είστε αδερφές. Το κουτί αυτό μπορεί να έχει σημασία για κείνην. Δεν αποκλείεται να βοηθήσει κι εσένα».

Η Αλεξία έκανε μεταβολή και έφυγε από το γραφείο του, έχοντας για συντροφιά τον ξερό χτύπο των τακουριών της στα

ξύλινα πατώματα. Όχι. Όχι. Όχι. Τα παρακάλια του Στιούαρτ δεν την άγγιζαν. Όλη μου τη ζωή τον φροντίζα, σκεφτόταν θυμωμένη, καθώς πατούσε νευρικά τα πλήκτρα του ανελκυστήρα. Ούτε που θυμάμαι πώς ήταν να μην τον φροντίζω. Ποτέ του δε με εμπιστεύθηκε αρκετά ώστε να μου πει τι συνέβαινε. Κάθε φορά που τον ρωτούσα, όλα ήταν μια χαρά. Σιγά μην ήταν μια χαρά. Άρρωστος ήταν. Και είχε κάνει παιδί με μια άλλη γυναίκα. Ένας ψεύτης ήταν.

Λίγες εβδομάδες αργότερα, ένα απόγευμα Σαββάτου, ο Στιούαρτ εμφανίστηκε στο κατώφλι του διαμερισμάτος της, με τη γραβάτα χαλαρωμένη, το σακάκι κρεμασμένο στο μπράτσο του. Άφησε το χαρτοφυλάκιά του και μια μεγάλη πλαστική τσάντα δίπλα στην εξώπορτα και την ακολούθησε στο καθιστικό. Η Αλεξία δεν έδωσε σημασία στην τσάντα. Μάλλον προσπαθούσε ακόμα να της φορτώσει εκείνο το κουτί, σκέφτηκε.

Ο Στιούαρτ κάθισε βαρύν στον μεγάλο καναπέ. Εκείνη πήγε και κάθισε μαγκωμένη στον διθέσιο, με τις παλάμες περασμένες κάτω από τους μηρούς της.

«Σε ξέρω από τότε που γεννήθηκες, Αλεξία», της είπε. «Καταλαβαίνω πόσο δύσκολη είναι αυτή η κατάσταση».

«Δε θέλω να έχω την παραμικρή σχέση με αυτό το κουτί, Στιούαρτ».

Του γύρισε την πλάτη, έστρεψε το βλέμμα της στο Κόουλ Χάρμπορ και τα φώτα που τρεμόπαιζαν στη βόρεια ακτή. Γιατί δεν μπόρεσε ο Στιούαρτ να την προστατέψει απ' όλη αυτή την ιστορία; Στο κάτω κάτω, της είχε σταθεί δεύτερος πατέρας. Κι εφόσον δεν μπορούσε να την προστατέψει, γιατί δεν είχε συμβουλέψει τον πατέρα της να της μιλήσει ανοιχτά από καιρό; Αυτή είναι η δουλειά των δικηγόρων. Στη χειρότερη περίπτωση, θα έπρεπε να είχε συμβουλέψει τον πελάτη του να πάρει το ηλίθιο μυστικό του στον τάφο.

«Αλεξία, είσαι εκτελεστής της διαθήκης του. Αναλογίσου τις επαγγελματικές σου υποχρεώσεις».

«Κι αν δε θέλω να το κάνω;»

«Σε εμπιστεύθηκε».

Σήκωσε τους ώμους της.

Πέρασαν λεπτά χωρίς να κινηθεί. Τελικά άκουσε την πόρτα να κλείνει σιγανά, όπως την τραβούσε πίσω του. Φύγε, σκέφτηκε. Αυτό έκανε ο μπαμπάς κάθε φορά που ζόριζαν τα πράγματα. Ας κάνεις κι εσύ το ίδιο.

Τα παράθυρά της τραντάχτηκαν από τον κρότο του κανονιού στο Στάνλεϊ Παρκ, όπως ακριβώς συνέβαινε κάθε βράδυ στις εννέα. Πήγε στο μπάνιο και είδε τη μεγάλη πλαστική σακούλα δίπλα στην εξώπορτα, διέκρινε το σχήμα του κουτιού από παπούτσια μέσα της. Ξέχνα το, είπε φωναχτά. Δεν πρόκειται να εμπλακώ σε αυτή την ιστορία. Δεν είναι δικό μου πρόβλημα.

Το αγνόησε εκείνη τη νύχτα και κάθε νύχτα επί μία εβδομάδα, ύστερα δύο. Κάθε φορά που το κλοτσούσε για να το παραμερίσει, βγαίνοντας από το διαμέρισμα, θυμόταν τι προσδοκούσε ο πατέρας της από εκείνη. Κάποιες φορές γονάτιζε και άγγιζε τις κορδέλες, σκεφτόταν τη μητέρα της. Τελικά έλυσε μια κορδέλα από το κουτί, την τύλιξε γύρω από τα μακριά μαλλιά της και κοιτάχτηκε στον καθρέφτη. Περίμενε να αντικρίσει τη μητέρα της. Αντίθετα, ήταν ο πατέρας της εκείνος που βρέθηκε να την κοιτάζει κατάματα.

Όταν ήταν παιδί η Αλεξία ζήλευε τους φίλους της που έκαναν καλοκαιρινές διακοπές κοντά σε ξαδέρφια, θείες και θείους. Εκείνη έκανε διακοπές με τον πατέρα της ή κατέληγε σε κάποια κατασκήνωση. Αναρωτιόταν πώς θα ήταν να έχεις μια μεγάλη οικογένεια και ρωτούσε τον πατέρα της για ποιο λόγο δεν επισκέπτονταν τη δική του. Ποτέ του δεν της έδωσε μια απάντηση που να είχε λογική. Ψέματα κι εκεί.

Η Αλεξία είχε δει τη θεία της τη Χριστίνα μόλις μία φορά, όταν ήρθε εκείνη στη Βανκούβερ να τους επισκεφθεί, λίγα χρόνια πριν πεθάνει η Σάρα. Βρήκε μια φωτογραφία στο γραφείο του πατέρα της, όταν το πήρε τελικά απόφαση και κάθισε να ξεκαθαρίσει τα πράγματα που υπήρχαν εκεί. Στην πίσω πλευρά ήταν γραμμένος ένας αριθμός τηλεφώνου. Όπως τον σχημάτιζε, σκεφτόταν, αυτό είναι το σωστό: θα ενημέρωνε μια γυναίκα πως ο αδερφός της ήταν νεκρός.

«Χρειάζεσαι οικογένεια τώρα», της είπε η Χριστίνα. «Τι σε κρατάει στο Βανκούβερ;»

Εάν είχε θίξει η Χριστίνα το θέμα της Θεοδώρας, η Αλεξία θα της είχε ταχυδρομήσει το κουτί. Έτσι θα μπορούσε να προχωρήσει στη ζωή της. Το κουτί παρέμενε εκεί, μια ευθύνη σε διαρκή εκκρεμότητα, μια δουλειά την οποία δεν μπορούσε να διαγράψει από τη λίστα της. Δε θέλω να γνωρίσω αυτή την ετεροθαλή αδερφή, σκεφτόταν, ούτε να κάνω την καλή, όπως μου έλεγε πάντοτε ο μπαμπάς. Περηφανευόταν για τους άριστους βαθμούς μου, για το γεγονός ότι ήμουν αρχηγός της ομάδας μπάσκετ στο σχολείο που έκλεισε τη σεζόν αήττητη, φούσκωνε την κάθε μικρή επιτυχία μου, σε σημείο να μην μπορώ πια να καταλάβω αν ήταν αληθινή. Όταν τα πήγαινα καλά, με λάτρευε. Σαν εκπαιδευμένη φώκια, συνηθίσα εκείνο το ηλίθιο, λοξό χαμόγελο που του αποσπούσα κάθε φορά που του άρεσε ό,τι έκανα.

Μετά από εκείνο το πρώτο τηλεφώνημα, η Χριστίνα τηλεφωνούσε στην Αλεξία κάθε Σάββατο. Στο τέλος του κάθε τηλεφωνήματος της έλεγε το ίδιο πράγμα: Έλα σ' εμάς, την οικογένειά σου.

«Η μητέρα σου, καημένο κορίτσι, έφυγε πολύ νωρίς, ο πατέρα σου το ίδιο. Άντρα δεν έχεις. Νέα είσαι. Πρέπει να χαλαρώσεις, να κάνεις ένα διάλειμμα απ' όλα αυτά.»

«Δε συνηθίζω να κάνω διαλείμματα.»

«Καιρός να αρχίσεις, ναι;»

Αγνοούσε τις προτροπές της θείας της. Δουλειά κι ακόμα περισσότερο δουλειά ήταν το μόνο πράγμα που μπορούσε να κρα-

τήσει το μυαλό της μακριά από αυτό που της είχε ζητήσει να κάνει ο πατέρας της. Να κρατήσει μακριά την ανάμνησή του. Πήγαινε με τα πόδια στη δουλειά κι απέφευγε εκείνο το στέκι στην Οδό Κόροντοβα, όπου συναντούσε ο πατέρας της τους φίλους του κάθε πρωί, για να πάνε περίπατο δίπλα στη θάλασσα και να πάρουν πρωινό μαζί. Δεν άφηνε τον εαυτό της να σκέφτεται πώς θα τη χαιρετούσε όπως θα περνούσε από εκεί. Έμεινε στο γραφείο σχεδόν μέχρι τις εννέα. Κάποιες φορές, όταν επέστρεφε στο σπίτι νωρίτερα, ξεχνούσε ακόμα και να περιμένει τα τηλεφωνήματά του στις οκτώ, τον καθημερινό του έλεγχο για να μάθει πώς είχε πάει η μέρα της. Κατέληξε να βγάζει το τηλέφωνο από την πρίζα με το που έμπαινε στο σπίτι. Έπαψε να περιμένει και τις επισκέψεις του τα πρωινά της Κυριακής, όταν ερχόταν κρατώντας ένα κουτί με ζεστό γαλακτομπούρεκο ή κάποιο άλλο γλυκό στο ένα χέρι και δυο μικρά μπουκάλια με χυμό βερίκοκο στο άλλο, αγορασμένα από το μαγαζί με τα ελληνικά προϊόντα. Προτιμούσε να πηγαίνει για τρέξιμο, να ρίχνει μια ματιά σε μερικά καταστήματα, να αγοράζει εφημερίδα, να κάθεται σε κάποιο παγκάκι στο πάρκο και να διαβάζει για μισή ώρα, ενώ ο ιδρώτας της που στέγνωσε πάνω της την έκανε να κρουνώνει.

Η στοίβα των φακέλων έστεκε πάνω στο τραπέζι της κουζίνας. Σχεδίαζε να τους ρίξει μια ματιά, να κρατήσει σημειώσεις ώστε να είναι έτοιμη για τις διαπραγματεύσεις της επόμενης εβδομάδας. Τελικά, όμως, βρέθηκε να κάθεται στο πάτωμα του καθιστικού και να παρακολουθεί το ένα υδροπλάνο μετά το άλλο να πηγαينوέρχεται στο Κόουλ Χάρμπορ. Όπως ακολουθούσε με το βλέμμα της το θαλάσσιο λεωφορείο στις ασταμάτητες διαδρομές του γύρω από τη βόρεια όχθη, κατηγορούσε τον κλειστοφοβικό ουρανό για την απάθειά της. Σκόρπιες στάλες βροχής έπεφταν στο παράθυρό της. Έλεγε στον εαυτό της πως θα καθόταν εκεί για μερικά ακόμα λεπτά και ύστερα θα στρωνόταν στη δουλειά.

Ανάθεμα εκείνο το κουτί. Γιατί δε βρίσκεται κάποιος να με απαλλάξει απ' αυτό; Το είχε μετακινήσει στην μπροστινή ντουλάπα γιατί είχε βαρεθεί να σκοντάφτει πάνω του. Άραγε τι να είχε αφήσει ο πατέρας της στη Θεοδώρα; Χρήματα; Τίποτα παλιές οικογενειακές φωτογραφίες που δεν έκανε να δει η ίδια; Γιατί το άφησε σ' εκείνην κι όχι σ' εμένα; Το στομάχι της σφιγγόταν.

Κάθισε μπροστά στο παράθυρο μέχρι που ο ουρανός άλλαξε χρώμα κι από σταχτής έγινε μαύρος. Δεν έβρισκε τρόπο να κάνει τον εαυτό της να κουνηθεί. Τα φώτα ενός υδροπλάνου που έφυγε από το λιμάνι χάθηκαν στον ουρανό. Οι μύες της πάλλονταν. Έβλεπε τα μάτια του πατέρα της χαμηλωμένα, διέκρινε το ελαφρύ τρέμουλο στο σαγόνι του. Τον είχε απογοητεύσει.

«Μη ζήσεις σαν κι εμένα. Εσύ έχεις οικογένεια», της είχε πει όταν της αποκάλυψε την ύπαρξη της δεύτερης κόρης.

«Και μ' εμένα τι θα γίνει;» φώναξε η Αλεξία στο σκοτάδι που απλωνόταν πέρα από το παράθυρό της.

Την πήρε ο ύπνος στο πάτωμα. Όταν ξύπνησε, ήταν περασμένα μεσάνυχτα. Τον ένιωσε να στέκεται μπροστά της, να κουνά το κεφάλι του. «Γιατί κοιμάσαι στο πάτωμα; Κρεβάτι δεν έχεις;»

«Δεν είμαι παιδάκι πια», του αντιγύρισε απότομα. «Μπορώ να κάνω ό,τι θέλω». Η οργή στη φωνή της την αιφνιδίασε.

Παραπατώντας πήγε στο δωμάτιό της. Ο καθρέφτης ήταν ακουμπισμένος πάνω στην τουαλέτα της. Τον είχε φέρει στο σπίτι μετά το θάνατό του. Κράτησε τον καθρέφτη μπροστά της και τον άκουσε να λέει καθαρά: «Κάν' το για μένα».

Παραμέρισε τις εικόνες από το μυαλό της. Έμεινε να κοιτάζει μέσα στον καθρέφτη τις ρυτίδες στο πρόσωπό της. Η γαλλική της κοιτίδα κρεμόταν χαλαρή· κατσαρές τρίχες πετάγονταν από παντού. Έγλειψε τα δάχτυλά της και τα πέρασε πάνω από τα μαλλιά της για να τα ισιώσει, όμως τα απείθαρχα σημεία αρνούνταν να επιστρέψουν στη θέση τους. Τράβηξε το λαστιχάκι και το πέταξε πάνω στο έπιπλο.

Δε θα την άφηνε να ησυχάσει μέχρι να ξεφορτωθεί εκείνο το

κουτί. Χτύπησε με δύναμη την παλάμη της πάνω στην τουαλέτα, τόσο απότομα που το μπράτσο της μούδιασε. Πονούσε ακόμα όπως πληκτρολογούσε και άλλαζε το κείμενο της αίτησης που θα προωθούσε στην εταιρεία. Θα το έστειλε με μείλ. Μόλις πάτησε «αποστολή», σύρθηκε ως το κρεβάτι. Για πρώτη φορά εδώ και μήνες, κοιμήθηκε μέχρι που ο ήλιος βρέθηκε ψηλά στον ουρανό και βάλθηκε να ανοίξει να βλέφαρά της, χωρίς να ταλαιπωρηθεί από κανενός είδους όνειρο.

«Σε χρειαζόμαστε εδώ, Αλεξία. Είσαι ένα από τα καλύτερα στελέχη μας». Ο Νταν στεκόταν δίπλα στο γραφείο του και κρατούσε το χαρτί που είχε πάρει από τον εκτυπωτή. Η γραβάτα του ήταν δεμένη σφιχτά, το σακάκι του κουμπωμένο. Υποδειγματικός επαγγελματίας, σκέφτηκε εκείνη.

«Πρέπει να ξεκαθαρίσω ορισμένα πράγματα». Η Αλεξία στεκόταν μισό βήμα μέσα από την πόρτα του γραφείου του. Τον κοίταζε στα μάτια.

Ο Νταν, ο αρχαιότερος συνεταιίρος του δικηγορικού γραφείου, κάθισε πίσω από το γραφείο του και της έγνεψε να καθίσει κι εκείνη. Άγγιξε με τα δάχτυλα τις άκρες του χαρτιού με την εκτυπωμένη αίτησή της. «Δεν μπορώ να σε χάσω».

«Κοίτα, Νταν, το ξέρω πως δε συνηθίζεται κάτι τέτοιο, ειδικά από τους νεαρότερους συνεργάτες της εταιρείας. Όμως πρέπει να λείψω για ένα διάστημα. Μία εβδομάδα, δύο το πολύ».

«Πιστεύεις πως αυτή είναι η πλέον κατάλληλη στιγμή για να απουσιάσεις;»

Γιατί επέμενε να της δημιουργεί θέμα; Ούτε μια μέρα άδεια δεν έχω πάρει τόσο καιρό, σκέφτηκε. Είναι σημαντικό αυτό το ζήτημα. Δεν το καταλαβαίνει; Άλλωστε ζητούσε απλώς να απουσιάσει λίγες μέρες, όσο θα της έπαιρνε να παραδώσει το πακέτο στη Χριστίνα και να την πείσει να το μεταφέρει εκείνη στον παρολήπτη του. Ο Νταν θα τα κατάφερνε και χωρίς εκείνη για με-

ρικές μέρες. Δε θα κατέρρευε το γραφείο έτσι κι έλειπε για λίγο.

Ο Νταν πήρε το μείλ στα χέρια του. Τον είδε να το διαβάξει ξανά. Όταν μίλησε τελικά, ο Νταν της πρότεινε περισσότερα χρήματα, ευέλικτο ωράριο, κι από τη στιγμή που δεν κατάφερε να τη μεταπειθεί, είπε πως θα του έλειπε. Η Αλεξία καθόταν πάνω στις παλάμες της, ταλαντευόταν πάνω στην πονεμένη, έμπηγε τα νύχια της στην κάτω πλευρά των μηρών της. Επανέλαβε, «Πρέπει να το κάνω», για να πείσει τόσο τον προϊστάμενό της, όσο και τον ίδιο τον εαυτό της.

«Έχεις κότσια», σχολίασε εκείνος. «Μου αρέσει αυτό». Πέρασε τα δάχτυλά του ανάμεσα από τα κοντά μαλλιά του, τα τράβηξε λίγο· ήταν μια νευρική συνήθεια την οποία η Αλεξία είχε συνηθίσει τα πέντε χρόνια που συνεργάζονταν. Ήταν παράξενο, ένας άνθρωπος τόσο τυπικός και επαγγελματίας, να αντιδρά έτσι σε αυτό το πράγμα, να μοιάζει τόσο ευάλωτος.

Τελικά ενέκρινε την άδειά της, με την προϋπόθεση ότι θα βρισκόνταν σε επαφή μέσω τηλεφώνου ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

«Θα γυρίσω πριν το καταλάβεις».

«Το ελπίζω». Χαμογέλασε πλατιά κι ύστερα τα χείλη του σχημάτισαν ξανά ευθεία γραμμή. Στράφηκε στον υπολογιστή του. «Θα είμαστε σε επαφή. Εντάξει;» είπε, χωρίς να γυρίσει προς το μέρος της.

Ο πιλότος ενημέρωνε τους επιβάτες πως το αεροσκάφος θα προσγειωνόταν στην Αθήνα σε είκοσι λεπτά και πρότεινε σε όσους κάθονταν στη δεξιά πλευρά να απολαύσουν τη θέα της Βουλιαγμένης. Η Αλεξία κοίταξε τα μικρά σκάφη που έπλεαν διάσπαρτα στα γαλαζοπράσινα νερά, τους ανθρώπους που έμοιαζαν με στίγματα πάνω στην ανοιχτόχρωμη άμμο. Μια σκηνή ιδανική για κάρτα, αν εξαιρούσε κανείς το καφέ γκρι νέφος. Θερμοκρασία, 35 βαθμοί Κελσίου. Έτριψε τις παλάμες της πάνω στο κάθισμα

και προσπάθησε να μη σκέφτεται τους ανθρώπους που θα συναντούσε σε λίγη ώρα.

Στην αίθουσα αφίξεων, πλήθη επιβατών σπρώχγονταν και σκουντιόνταν καθώς περνούσαν από την πύλη όπου έστεκε ένας κοντός, ευερέθιστος φύλακας. Ένα ηλικιωμένο ζευγάρι σταμάτησε μπροστά στην Αλεξία. Μια οικογένεια έξι επτά απόμων πέρασε κάτω από τις ταινίες και περικύκλωσε το ζευγάρι, εμποδίζοντάς το να προχωρήσει. Φωνές, δάκρυα, χαμόγελα, γέλια και λέξεις που δεν μπορούσε να καταλάβει. Η Αλεξία προσπάθησε να προσπεράσει την οικογένεια, πρώτα από τη μία πλευρά, έπειτα από την άλλη, όμως δεν μπόρεσε να βρει κάποιο άνοιγμα, οπότε στάθηκε και περιέμενε χαζεύοντας έναν ανεμιστήρα στην οροφή.

Τελικά ο φύλακας ζήτησε από την οικογένεια να προχωρήσει. Η Αλεξία πέρασε από μπροστά του και βρέθηκε μέσα στο πλήθος, σε μια θάλασσα από πινακίδες πάνω στις οποίες ήταν γραμμένα διάφορα ονόματα, μερικά στα αγγλικά, τα περισσότερα στα ελληνικά.

Ανάμεσά τους διέκρινε και το δικό της όνομα, γραμμένο με χοντρά, κεφαλαία γράμματα. Η γυναίκα που κρατούσε την πινακίδα, μαζί με ένα μπουκέτο λευκά χρυσάνθεμα στο μέγεθος ολόκληρου θάμνου, ήταν μια ελαφρώς νεαρότερη, κοντύτερη εκδοχή του πατέρα της. Η Αλεξία αναγνώρισε τα ψηλά ζυγωματικά και τα καστανά μάτια. Σταμάτησε, άφησε το κύμα να τη χτυπήσει.

«Παιδί μου», είπε η γυναίκα. «Εγώ είμαι, η θεία σου η Χριστίνα. Φτυστή ο πατέρας σου είσαι». Αγκάλιασε την Αλεξία, τόσο που τα χέρια της μάγκωσαν πάνω στα πλευρά της. Η μυρωδιά του σκόρδου κάλυπτε σαν πέπλο τα μαλλιά της Χριστίνας και τα σκούρα, υπερβολικά φαρδιά ρούχα της. Όταν με τα πολλά σταμάτησε να την αγκαλιάζει, η Χριστίνα άπλωσε το χέρι, έπιασε την Αλεξία από το πιγούνι και την έστρεψε προς το μέρος της. Τα μάτια της θείας της ήταν τόσο καθάρια όσο και του πατέρα της κάποτε.

«Πολύ χαίρομαι», είπε η Χριστίνα και, πριν προλάβει να ολοκληρώσει τη φράση της, ρούφηξε τη μύτη της και το πρόσωπό της συσπάστηκε, σαν να προσπαθούσε να συγκρατήσει τη συγκίνησή της.

Η Αλεξία δεν ήξερε αν έπρεπε να αγκαλιάσει τη Χριστίνα ή να κοιτάξει αλλού. Η Χριστίνα έχωσε τα λουλούδια μπροστά στο πρόσωπο της Αλεξίας και κάτι κλαψούρισε στα ελληνικά, έβγαλε ένα τσαλακωμένο μαντίλι από την τσάντα και σκουπίσε τα μάτια της. Η γλυκιά μυρωδιά των χρυσάνθεμων έκανε την Αλεξία να φτερονιστεί. Η Χριστίνα χαμογέλασε. Η Αλεξία βάλθηκε να ψάχνει στην τσάντα της ένα χαρτομάντιλο.

«Ελάτε», φώναξε η Χριστίνα, οπότε ένα μικρό πλήθος κινήθηκε καταπάνω τους. Η Χριστίνα άρχισε να λέει τα ονόματά τους, οπότε η Αλεξία κατέγραψε τρεις ξαδέρφους που τους έλεγαν Γιάννη και μία θεία και δύο ξαδέρφες που τις έλεγαν Μαρία. Η Χριστίνα γέλασε παρατηρώντας το σάσισμα της Αλεξίας. «Ακόμα κι εμείς τους κολλάμε από ένα νούμερο για να τους ξεχωρίζουμε», είπε και, σαν να περίμενε να συμφωνήσουν οι συγγενείς, γύρισε προς το μέρος τους και πρόσθεσε, χωρίς να απευθύνεται σε κάποιον ειδικά, «Ναι;»

«Υπάρχουν διαφορές», είπε μία από τις Μαρίες. «Θα δεις».

Υπήρχαν κι άλλα ονόματα: Κατερίνα, Ζαχαρίας και Σόλων. Δύσκολο να τα θυμάσαι όλα. Όπως πλησίαζε ο κάθε συγγενής, η Αλεξία πρότεινε το χέρι της. Η παλάμη έσκασε πάνω στα τροφαντά στήθη της θείας Μαρίας, κατέληξε μέσα από το σακάκι του θείου Ζαχαρία και χτύπησε ελαφρά το μάγουλο μίας από τις άλλες Μαρίες, η οποία παραήταν κοντή και πλησίασε υπερβολικά για να την αγκαλιάσει. Η Αλεξία χαμογελούσε, όπως κι εκείνοι. Ζήτησε συγγνώμη μία φορά, ύστερα δεύτερη και κάποια στιγμή εγκατέλειψε την προσπάθεια να σφίξει τα χέρια όλων όσων ήταν εκεί. Άφησε να την υποδεχτούν όπως ήθελαν.

Ένωθε το πρόσωπό της σφιγμένο, το σαγόνι της πονούσε. Δεν ήταν εύκολο να χαμογελάς τόση ώρα.

«Εντάξει, σήμερα ήρθαν λίγοι συγγενείς», είπε η Χριστίνα. Οδήγησε την Αλεξία προς την έξοδο. Οι άλλοι τις ακολούθησαν.

Οι πόρτες ανοιγόκλεισαν αυτόματα. Η Αλεξία διέκρινε για μια στιγμή των καταγάλανο ουρανό που έμοιαζε να τρεμοπαίζει, σαν οφθαλμαπάτη μέσα στη λαύρα.

Η Αλεξία, μια νεαρή δικηγόρος από τον Καναδά, φτάνει στο Διακοφτό, το χωριό του πατέρα της, αποφασισμένη να εκπληρώσει την τελευταία του επιθυμία και να βρει την ετεροθαλή αδερφή της, αυτήν που ο ίδιος ο πατέρας είχε κρατήσει μακριά της για μια ολόκληρη ζωή. Έτσι, η Αλεξία βρίσκεται σε μια χώρα που μαστίζεται από την οικονομική κρίση, σε έναν τόπο για τις συνήθειες και την κουλτούρα του οποίου δεν ξέρει τίποτα – και, σαν να μην έφταναν αυτά, καλείται να αντιμετωπίσει ένα σόι που κουβαλά αμέτρητα μυστικά. Πράγματι, η οικογένεια Σαρινόπουλου έχει σηματοθετεί σκληρά από τραγικά συμβάντα, από τον πόλεμο και από ένα στίγμα ηθικό για το οποίο το χωριό κουτσομπολεύει ακόμα. Το ταξίδι της Αλεξίας, αλλά και το ταξίδι που είχε κάνει στο χωριό κι ο μετανάστης πατέρας της είκοσι πέντε χρόνια πριν, βρίσκονται, σιγά σιγά, στη σκιά της σφαγής των Καλαβρύτων, της τραγωδίας που άλλαξε για πάντα το πεπρωμένο της οικογένειας.

Πότε με τη φωνή της Αλεξίας και πότε με τη φωνή του πατέρα της, Νικόλα, αυτό το βαθύτατα τρυφερό μυθιστόρημα διηγείται την ιστορία ενός τρομερού μυστικού που κατορθώνει να φανερωθεί η αλήθεια που θα γιτρεύσει την παμπάλαιη πληγή.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-618-01-0338-0

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 13678

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η